

4346

MAGYAR HÍR

+ 3 lei

19.099
Táza postalá pl
aprobárl Dir. C

Nagys. Romaszetter Róbert urnak
HUNGARIA Budapest
Disztér 1-2

Főszerkesztő:
dr Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 26 (1468) szám * Kedd, 1937 február 2

Főmunkatárs:
dr Gyárfás Elemér

Delbos francia külügy- miniszter válaszolt Hitler szombati beszédére

Hitler kancellár érvénytelennek nyilvánította a háborús felelősség elismeréséről szóló német aláírást. — Delbos elismerte a kancellár békekészségét, de a bolsevistákkal is ki akarja békíteni Németországot

Lapunk vasárnapi száma közölte már Hitler Adolf, német birodalmi kancellár szombat délutáni beszédének első részét. A további részben még a következő kiemelkedőbb részek voltak.

A kancellár felsorolta az elmúlt négy év külpolitikai tényeit, mellyel Németország fől-szabadította magát a versaillesi szerződés meg-alázó rendelkezései alól.

— Céljainkat — mondotta Hitler, — nem lehetett tárgyalások útján megoldani, de hiszen egy nemzet becsülete nem is olyan dol-gol, amiről alkudozni lehetne.

A kancellár még bejelentette, hogy a német vasutasokat és a Német Birodalmi Bankot a német birodalom felségjogai alá vissza-helyezi. Minthogy e két intézményt eddig a versaillesi szerződés bizonyos rendelkezések alatt tartotta, most ezek a rendelkezések meg-szűnnek. Ezzel kapcsolatban aztán Hitler a kö-vetkező történelmi jelentőségű nyilatkozatot tette:

— Ünnepelesen érvénytelennek jelentem ki azt az aláírást, amelyet egy gyenge német kormányból csikartak ki s amellyel azt akarták bizonyítani, hogy Németország felelős volna a háborúért. A mai nyilatkozattal véget ér a meglepetések korszaka. Németország, mint egyenjogú állam európai hivatása tudatában a jövőben lojális együttműködést akar kifejteni mindazoknak a kérdéseknek megoldásában, amelyek Németországot és a többi államot érdeklik.

A továbbiakban a kancellár, Edennek vá-laszolva, kifejtette, hogy Németország elszige-telődni nem akar. Bizonyítja ezt a lengyel-német egyezmény, aztán az osztrák, az olasz, a magyar, a jugoszláv, a holgár államokkal kötött szerződések, sőt Európán kívül is a Ja-pánnal kötött egyezmény.

Ünnepelesen kijelentésként hangoztatta a kancellár, hogy Németország és Franciaország között nincs semmi emberileg elképzelhető ellentét. A két ország közötti

határokat Belgium és Hollandia tartja, s e két országot Németország érte-sítette, hogy bármikor hajlandó az ő semlegességüket és területi sérthet-lenségüket biztosítani.

Német készenlét a bolsevizmus ellen és az igazi béke feltételei

A kancellár aztán arra mutatott rá, hogy Németország minden irányban igyekszik áru-forgalmát fejleszteni, de ha a világgazdaság be-teg, az nem Németország hibája. A német nép éppen azért nem mondhat le a maga önellátó berendezkedéséről és ez irányban megszerkesztett négyéves tervéről

— Nem fogunk elhanyagolni — mondotta Hitler, — egyetlen intézkedést sem abban a tekintetben, hogy népiünk létfontosságát akkor is biztosítsuk, ha más államok már áldozatul estek a bolsevista fertőzésnek. Azt mondják, hogy a bolsevista veszedelem a képzelet szüleménye. Eden talán azzal nyugtatja meg Ang-

Leghamarabb Franciaországból jött a visszhang Hitler beszédére

Párizsból jelentik: Delbos, francia külügy-miniszter vasárnap reggel Párizsból Chateau-roux-ba utazott, hogy résztvegyen az ottani hősi emlékmű felavatásán. A felavatási ünnep-ség keretében a külügyminiszter nagy beszédet mondott, amelyben először is azt hangoztatta, hogy Franciaország főcélja továbbra is a béke, s hogy minden népnek ez a béke az óhaja. A spanyol kérdésben a benemavatkozás politiká-ja mellett tört lándzsát és azt mondotta, hogy nagy veszély származnék abból, ha a benem-avatkozás elvének megsértésével megkísérelnék bármely államformát Spanyolországra rákény-szeríteni, vagy bármely államformát számára megtiltani. Egyedül a spanyol népre tartozik, hogy milyen államformát választ magának.

Nincs ellentét a célokban, csak a módszerekben

A továbbiakban Delbos külügyminiszter azt adta elő, hogy tovább folytatják a minden népre kiterjedő, általános béke megszervezé-sére irányuló munkájukat. Az erről szóló pro-gramszerű felszólalásokat azzal a megállapítá-sal zárta le, hogy a világgazdasági rend helyre-állítását és a viták döntőbíróági elintézését mindenki inkább óhatja, mint a fegyveres erő-szak alkalmazását. Aztán így folytatta:

— Éppen ezért nem kételkedem azoknak az ünnepelesen nyilatkozatoknak az őszintesé-gében, amelyek az Alpok túlsó oldalán és a Rajna túlsó partján elhangzottak és amelyek-vel Hitler kancellár éppen tegnap erősítette meg békeakarátát. Nem akarok itt válaszolni Hitler beszédére, amelyet még nem volt időm alaposan áttanulmányozni és megfontolni. Kül-

Delbos veszélyesnek tartja Szovjet-Oroszország kizárását a nemzetközi közösségből

— Készséggel elismerem azonban, — mondotta Delbos, — hogy a kancellár beszéde egyébként sokkal pozitívabb részeket is tartal-maz éppen a leszerelés kérdésében, amelyről helyesen mondja, hogy egész kiterjedésében kell megvizsgálni. Mi ugyanígy gondolkodunk,

lát, hogy a bolsevizmus csak Moszkvában van. Mi tudjuk azt, hogy a bolsevizmus tényleges veszedelem és minden erővel védekezni fogunk ellene.

A továbbiakban Hitler arról szólott, hogy Németországnak a maga népsűrűsége folytán szüksége van a gyarmatokra. Aztán az igazi megbékülés előfeltételeit így sorolta fel:

— Valamennyi nemzet belső szilárdsága, más nemzetek létfeltételeinek kölcsönös tiszteletbentartása, a Népszövetség fejlődés-képes szervezetté való átalakítása, az egyes ál-lamok teljes egyenjogúsága, a fegyverkezés kérdésének egyetemes keretekben való keze-lése, végül a felelőtlen nemzetközi kutmér-gzők és a közvélemény meghamisítóinak megsemmisítése.

A kancellár végül azt is hangoztatta, hogy milyen rendkívüli jelentősége van a nemzeti kisebbségekkel szemben való magatartásnak, különösen az olyan államok közti feszültségek enyhítése szempontjából, ahol a politikai ha-tárok nem esnek egybe a nemzetiségi határokkal.

politikai téren őrizkedni kell a rögtönzéstől. Csupán néhány benyomásról kívánok itt szá-mot adni.

— A nézeteltérések Németország és Fran-ciaország között nem a célra vonatkoznak, ha-nem a módszerekre. Ezeket a módszereket kell tehát egymáshoz közelebb hozni, bármilyen eltérőnek, vagy ellentétesnek látszanak is.

Készséggel állapítom meg, hogy Hitler beszé-dében nincs semmi támadás Franciaország el-len és hogy a kancellár azt mondotta, hogy Né-metország és Franciaország között nem lehet alap semmiféle vitára. Ez a mi gondolatunk és a mi óhajunk is! De nemcsak mi vagyunk — németek és franciák — egyedül a világon a béke fentartásának olyan általános feltételei vannak, amelyek túlterjednek mindkét orszá-gon.

— E feltételek és szabályok közé tartozik szerintünk az, hogy tartsuk tiszteletben a szer-ződéseket. Amikor a kancellár utalt korábbi szerződésmegtagadásokra és ezekhez egyedül saját kezdeményezéséből újabb felmondásokat fűzött, ezzel nem erősítette meg a bizalmat, amely az aláírások érvényén nyugszik. Az ugyan

kétségtelen, hogy új lapra fordít a történelemben

és késznek nyilatkozik a jövőben a becsületes együttműködésre, de a nemzetközi együttmü-ködés tárgyalásokat és megállapodásokat fog-lal magában és ezek a megállapodások nagy nehézségekkel fenyegetnek, ha Németország-nak az a nézete, hogy a fegyverkezés — igaz, hogy védelmi célú fegyverkezés — kérdésének ő az egyedüli bírója.

amikor a leszerelési általános értekezlet egybe-hívását kérjük. Különösen megragadta figyel-memet ez a kijelentése: „A béke a mi legfőbb javunk. Németország minden tőle telhetőt meg-tesz, hogy ennek művéhez hozzájáruljon.”

— Ami minket illet, tudjuk, hogy a végső

megállapodás biztosításához

nem szükséges, hogy a tárgyalók már kezdetben azonos nézetekből induljanak ki

és készek vagyunk minden erőfeszítésre, amely a kibékülést és közeledést célozza. Egyedüli feltételünk az, hogy ezek az erőfeszítések ne irányuljanak senki ellen sem. Amikor ezt mondom, Szovjet-Oroszországra gondolok. Veszélyes és önkényes lenne azt akarni, hogy a nemzetközi közösségből kizárjunk egy több mint kétszázmillió lakosú országot, amely ugyanúgy, mint mi, a béke szükségétől és óhajától van áthatva.

Delbos beszédének befejező része így hangzott:

— Rá akarok térni most egy másik kérdésre, amely általános kérdés és ugyanakkor francia-német kérdés. Amikor azt mondjuk, hogy Európa gazdasági újjáépítésének az a feltétele, hogy békés légkör alakuljon ki, hogy nyilvánossá tegyük és ellenőrzés alá helyezzük a fegyverkezéseket, hogy megállítsuk és fokozatosan korlátozzuk a fegyverkezést, akkor Németország hajlandó a mi szavainkban sértő utalást látni. Mi azonban mindig azt hirdetjük, hogy ezek a megállapítások valamennyi országra érvényesek, beleértve magunkat is! Nem kívánunk Németországtól semmi olyat, amit ne kívánánk mindenkitől és sajátmagunktól is! Amikor azt mondjuk, hogy készek vagyunk közreműködni a nyersanyagok méltányosabb elosztásában, arra is gondolunk, hogy ezzel ne a háborút tápláljuk. Senki sem sértődhetik meg a jogos aggodalom miatt! Ha uralomra akarjuk juttatni a békét, akkor

a hadiiparokat békeiparokra kell átváltatni és ez az átalakítás, amely nélkül félelmes válságok felé megyünk, annál nehezebb, mert más termelési ágak rovására élénk ütemben folytatják a fegyverkezést.

Ez a nagy feladat az, amelynek megoldásához kérjük Németország és valamennyi más állam segítségét. Hogy ezt a feladatot jól elvégezhessük, hagyjunk fel minden oldalról a sértődésekkel, a bizalmatlankodásokkal és szabadítsuk meg a világot a háború lidércnyomásától. Mi minden erőnkkel rajta vagyunk, hogy a megbékülés bekövetkezzék! Meg vagyunk győződve, hogy a háború végzetes lépés, hogy a háború bűn, amelyet egyszersmindkorra száműzni kell, mert örökre megsemmisítené a civilizációt.

Manilai képeslevelezőlap

Manila, január hó.

Holnap, február 2-án, a Fülöp-szigetek fővárosa Manila felé fordul az egész katolikus világ figyelmé. Az alábbi madártávlathól készült színes képeslap Manila „látképét” körvonalazza:

Manila, amely az amerikai kereskedelem középpontja a szélső keleten, Luzon-szigetből álló Fülöp szigeteknek a legnagyobbika a Luzon és a Manila, a város a Panig folyó torkolatánál egy hatalmas félkör alakú tengerből mélyen épült. Az öböl bájáratánál fekszik Corregidor — „Amerika Gobraltárja” — a legjobban meg erősített amerikai sziget, amely Manila és a Fülöp-szigetek felett őröködik.

Manila városa két részre oszlik: Az egyik városrész „intra muros”, a másik „extra muros” és a különböző városrészek teljesen elütnek egymástól. Hellyel-közzel kőrakásokon, épületomladékokon kell átbortakálnunk, hogy egy-egy középkori városrészből átjussunk a legmodernebb ipari és kereskedelmi gócpontok egyikébe.

(... Salcedo és De Goiti 1570-ben hatalmas kerítették a várost és ez lett a spanyol telepítés középpontja. Kevéssel ezután hozzá kezdték az erődítések építéséhez és ez a munka kisebb-nagyobb megszakításokkal 1872-ig húzódott el. Santiago erődítménye, amely az építkezések első időszakában fejeződött be, még mai napig is látható.)

A belváros festői képet nyújt hatalmas falával, keskeny utcáival, tagas erkélyeivel és díszes vasráccsal ékesített virágos ablakaival; röviden úgy jellemezhetjük: olyan, mint egy spanyol város a távol keleten.

Hajdan a régi várost két-három kilométeres sáncárok vette körül, amelynek egy részét ujabban sport stadionná alakították át. A falakon most is láthatók a lőrészek, amelyek még azt az időt idézik, amikor az amerikai flotta bombázta Manilát. A városnak ebben a negyedében van az érseki palota és a székesegyház. Az ódon érseki palota körzetében vannak a legrégebb és legszebb templomok.

Az új várost a Passig folyó osztja két részre. A két városnegyedet 3 hatalmas híd köti össze. Ha a folyó partjairól széttekintünk, megkapóan színes látvány bontakozik ki előttünk: tarka változatosság, örök moz-

galmasság... Minden irányban, a folyó mentén s a folyó ellenében haladnak a meg rakott vagy üres gőzösök. Keskeny vitorlások égbenyuló árbocokkal, dagadó vitorlavásznokkal, széles bárkák és ezernyi színárnyalatban játszó hajók...

Manila utcáin éjjel és nappal tarka, zibongó változatossággal zajlik az élet. A bennszülött lakosság facipóinek kopogása belekeveredik a ponnik csöngettyűinek ezüstitisztaságu hangjaiba és ez egybeolvad a kis lovak patáinak zajával. Ez a hangzavar adja meg Manila utcáinak jellegzetes zaját.

A bennszülött asszonyoknak virágokkal és szimbolikus figurákkal díszített szőttek ruhái, vállakra leomló fejkötői festői látványt nyújtanak. Ez a nemzeti viselet örök-lődik nemzedékről-nemzedékre örök hűséggel a keleti hagyományokhoz.

A közlekedési eszközök a legkülönbözőbbek s a modern kocsi között feltűnnek a bennszülötteknek ósrégi szállítási eszközei is. Igen sok kétkerekű kocsi van forgalomban, melyeket a szigetszág gyorsrábu ponnijai vontatnak. Amikor aztán sok utas akad, a kocsi a kocsiúdra telepszik és levegőbe lógó lábakkal hajtja a lovakat. És ezeknek az apró lovaknak a rendkívüli megerőltetés mellett még nehéz lószerszámot is kell cipelniük, mert a rendkívül díszes szerszámok nicklezett rézből készülnek.

Ezt az exotikus és szépfekvésű tropikus várost és azt a tarkán öltözködő, jókedvű népet ismerhetik meg az eucharisztikus kongresszus résztvevői.

A különböző idegen küldöttségek az előre látható óriási forgalom miatt, már különleges hajókat béreltek, hogy a kongresszus négy napja alatt a forgalmat zavartalanul lebonyolíthassák és ezek a hajók egyben lakóhelyei lesznek az idegeneknek.

Az Egyesült Államokból egyedül négy hatalmas gőzös érkezik az alkalomból. Hollandia, Franciaország és Olaszország szintén elküldi zarándokait, Németország és Spanyolország zarándokait a „Stuttgart” gőzösről érkeznek.

Ezek és az elébb említett hajók, az ugynevezett „repülő hotelek” megoldják a résztvevők elhelyezési problémáját, mert Manila szállodái nem lennének elegendők az idegenek elszállásolására.

Sz. K.

BÁNÁSMÓD

Irta: Aszlányi Károly

Ebben a történetben az a lényeges elem, hogy megtörtént. Nem messze Transylvánia ósi püspöki városától, a Mammot nevű helyen történt meg, nyári este, néhány év előtt.

Egy pap sétált erre minden délután. Rövidlábú volt és nagyothalló is, de az egész járás ismerte őt és ő is ismert minden talpalatnyi földet, — nem volt mitől tartania, ezek szerint. Ötven év előtt sétált először erre, a mályvabokros fensíkon s a dolgok természetéből következik, hogy akkor még csak káplán volt.

Baráth kanonok úr hatalmas fejét lobogó ősz haj keretezte és a piros napernyőn keresztül rőt fény hullott rá mindenfelől. Kilenyszáz méter magasan egy távoli tenger színe felett, a kanonok magasztartott napernyővel sétált napnap után és ezt a piros napernyőt minden ember messziről felismerte a mezőben, kivéve Pojánt, aki éltében először járt erre.

II.

Ez a Poján már pusztán létével is bizonyította, hogy vannak még nomád rablók, — és miért ne lennének, hiszen sokkal könnyebb a dolguk, mint a városok számtalan nyilvántartott kis tolvajáé. Poján erős volt és lelkiismeretlen és éppen pénz kellett neki. Elkészült rá, hogy be kell mennie a városba, mi valóságos csapás lett volna rá nézve. És akkor itt jön szembe egy öreg és tapogatózójarasú pap, nyakában vastag aranykeresztrel, oldalán fityegő óralanccal s minden fegyvere egy piros napernyő, amelyet Poján nem is látott még soha.

— Ha szakállas volna, — gondolta Poján, közelebb lépve — nehezebben adná ide a hol-

mit; dehát ez katolikus.

Kétszer is rászólt a kanonokra, amíg észre tudta véteni magát. S akkor a pap ellenzőt formált a tenyeréből és megnézte Pojánt.

— Isten hozta, — szólt meleg mosollyal és biztatón varakozva. De Poján nem volt a beszéd embere és túl akart esni a dolgon, mert háltha ez a pap még sincs egyedül.

— Az órái és a keresztet adja ide — morogta, megfelelő kézműdolgozatok kíséretében, — akkor aztán elmehet.

A pap most tolesért formált a füle elé s a rabló elismertette a mondottakat.

— Ertelm — bölintott a kanonok — csak-hogy a kereszt a katolikus státusé, én csak viselem. Az óra pedig emlék és rézből van.

— Mutassa, — formáit rá a rabló.

— Nem, fiam. En mondom és nem mutatom. Nincs okod kételkedni a szavamban, fiam.

A rabló előrehajolt s a saját szakállába kapaszkodott.

— Te pap! — dörmögte — egyedül vagy és öreg és gyöngé. Ezzel a fustállal leüttek, ha sokáig szaporítod a szót. Nem látod, milyen helyzetben vagy??

A füsttelendő kanonok maga köré mutatott:

— Én sokkal inkább látom, — mondta, — hogy milyen helyzetben vagyok, mint te, fiam.

A rabló figyelt.

— Nem érek rá vitatkozni, mert éhes vagyok. És csak Zalánán tudom majd eladni a keresztet. Imádkozzon az Istenhez, hogy tegyen csodát. Mert ahogy én látom a helyzetet, csak csoda tudna mezakadályozni engem abban, hogy elvegym ezt az aranyat a nyakából.

— Ez nem arany — intette a kanonok, — ez kereszt. Mi pedig mind a ketten méltatlanok vagyunk arra, hogy Isten csodáit pazarolja ránk. Igen sok arra méltó ember van körös-körül

rül De már alkonyodik és haza kell mennem.

A nap valóban vörös lila színekben pompázott a Mammot csúcsa felett. Az alkony úgy szálit le, mint a legfinomabb pókháló.

Poján mérget rántott a nadrágján. Elege volt a fecsegésből.

— Ide adja, vagy nem adja ide?! — rivalt az öreg emberre, aki ugyancsak igyekezett, hogy minden szavát megértse. Egyike volt a süketek oly ritka típusának, aki igyekezett megkímélni embertársait attól, hogy kétszer kelljen beszélniök. S ha nem lett volna olyan messze minden élő embertől, már az is megmenthette volna Baráth kanonokot, hogy a rabló kénytelen volt kiáltva beszélni vele.

— Gyerünk! — Poján megrántotta a lilagombos reverendát. — Ide vele.

A pap mély sóhajjal és kelleetlenül nyúlt a reverenda bő, jobboldali zsebébe, ahol egy hatalmas vajaskenyér lapult, olajpapírba csomagolva, meg egy revolver, amit egy kétségbeesett hivatól vett el az utolsó pillanatban s nem tudta eddig visszaadni.

Csaknem szegénylős mosollyal húzta elő és szegyezte Pojánra a revolvert, — de megtette. És balkezével előkotorta a pénztárcáját.

— Ha éhes, ebben talál pénzt, egyék. Mert megmondattott, zörgessetek és adatik. De ne fustállal.

III.

Már lefelé ment a püspöki szőlők között. Nyúlak és békák ugráltak a forró rögök között. A kanonok meggyőnyedve lépkedett a piros napernyő alatt. Arcán gondterhes kifejezés sötétlett. — Micsoda bűnt követtem el, Istenem, — töprengött bólogatva, — micsoda bűnt követtem el. Hálta még meg is lett volna töltve!

Ilyen egyszerű történet ez, dehát azért egyszerű, mert igaz.

A párizsi német nagykövet átnyújtotta a francia kormánynek Hitler beszéde hivatalos szövegét

Miniszeri értekezlet volt Párizsban. — Az orosz nagykövet Blum francia miniszterelnöknel

Párizsból jelentik: Delbos külügyminiszter vasárnapi beszéde a francia kormány és Franciaország hivatalos válasza Hitler beszédére, mert mielőtt Delbos elutazott Chateaurouxba, az egész kormány összeült, hogy megvitassa a német vezérkancellár külpolitikai fejtegetését. Ezt megelőzően szombaton délután félnyelgkor a párizsi német nagykövet megjelent Blum miniszterelnöknel és átadta neki Hitler beszédének negyven gépirásos oldalra terjedő szövegét.

A miniszterelnök Delbos külügyminiszterrel együtt több mint két óra hosszat tanulmányozta a beszédet és ezután magához kérte Potemkin párizsi orosz nagykövetet, akivel a beszédnek Oroszországra vonatkozó részéről tanácskozott.

Ezt követte a francia kormány nem formális minisztertanácsa, amelyen megállapították, hogy Hitler beszédének hangja mérsékelt volt és nem tartalmazott semmi fenyegetést.

A francia kormány felfogása szerint a német kancellárnak ezuttal nem volt az a szándéka, hogy kezdeményező lépéseket tegyen, hanem csak az, hogy pontosan körvonalazza a német álláspontot és más államokra bízta esetleges újabb előterjesztését. Megnyugtató a nemzetközi helyzet szempontjából az, amit Hitler a spanyol kérdéstről mondott.

A német gyarmati követelések hangsúlyozása sem keltett nagyobb idegességet Párizsban, mert hiszen ezek a követelések elsősorban Angliát érintik s Franciaország minden tekintetben követni fogja Anglia gyarmati politikáját.

A FRANCIA SAJTÓ MEGKÖNYVEBÜLTEN IR, A BELGA SAJTÓ ÖRVENDEZŐEN

A *Petit Parisien* szerint az Európa egén hónapok óta tornyosuló felhőkön rést ütött Hitler beszéde. Az *Echo de Paris* megállapítja, hogy a német birodalmi vezér Edennek és Blumnak negatív választ adott. A *Petit Journal* szerint Hitler beszéde lényegében nem változtatta meg a helyzetet, de mindenesetre örvendetes az a tény, hogy készségesnek mutatkozott az együttműködésre. Blum miniszterelnök lapja, a szocialista *Populaire* megállapítja, hogy Hitler nyilatkozata elhárítja ugyan a háború közvetlenül fenyegető veszélyét, de nem nyújt elég biztosítékot a béke végleges megszervezésére.

Brüsszeli jelentés szerint Belgiumban örömmel fogadták Hitler kancellárnak Belgium függetlenségére és határainak garantálására vonatkozó kijelentését. Hozzáfűzik azonban, hogy ez nem mentesíti Belgiumot attól, hogy honvédelmét megfelelően kiépítse. Az *Indépendance Belge* szerint a semlegesség jelenti egyedül a függetlenség biztosítását és Hitlernek az a kijelentése, hogy Belgium óvja meg semlegességét, az egész belga közvéleményben helyeslésre talált. Hasonló értelemben ír a katolikus *Vingtième Siècle* is.

AZ OLASZ SAJTÓ TELJES EGYÜTTÉRZÉSE

Római jelentés szerint az olasz sajtó örömmel és meglelégedéssel üdvözi Hitler beszédét. *Gayda* főszerkesztő a *Giornale d'Italia*-ban megállapítja, hogy Hitler valóban meg lehet elégedve művének eddigi eredményével. A versaillesi szerződés épülete a területi rendelkezések kivételével ma már romhalmoz.

A *Voce d'Italia* szerint a bolsevizmus elleni küzdelem előfeltétele a nemzetközi szolidaritásnak.

VEGYES HATÁS ANGLIÁBAN

Londoni jelentés szerint az angol lapok még csak röviden foglalnak állást Hitler be-

szédével kapcsolatban. A *Sunday Times* és az *Observer* megállapítja, hogy Hitler nem adta kézzelfogható bizonyítékát békeszándékának. A beszéd egyes részeiben azonban föl kell ismerni a tárgyalási hajlandóságot.

Kedvező benyomást keltett angol körökben Hitlernek a francia-német viszonyra vonatkozó kijelentése és a Belgiumnak és Hollandiának felajánlott biztosítéka. Ezek a kijelentések — ugymond — alkalmasak további tárgyalásokra. Az *Observer* megállapítja, hogy londoni hivatalos körökben bizonyos sajnálkozást keltett az a körülmény, hogy Hitler kancellár nem érintette az Eden által említett lefegyverzés és gazdasági együttműködés gondolatát. A beszédet egyébként angol hivatalos körök meglelégedéssel fogadták.

Gyárfás Elemér szenátor nagy beszédet mondott a mezőgazdasági törvényjavaslatról

A beszéd során a földművelésügy miniszter több megnyugtató felvilágosítást adott

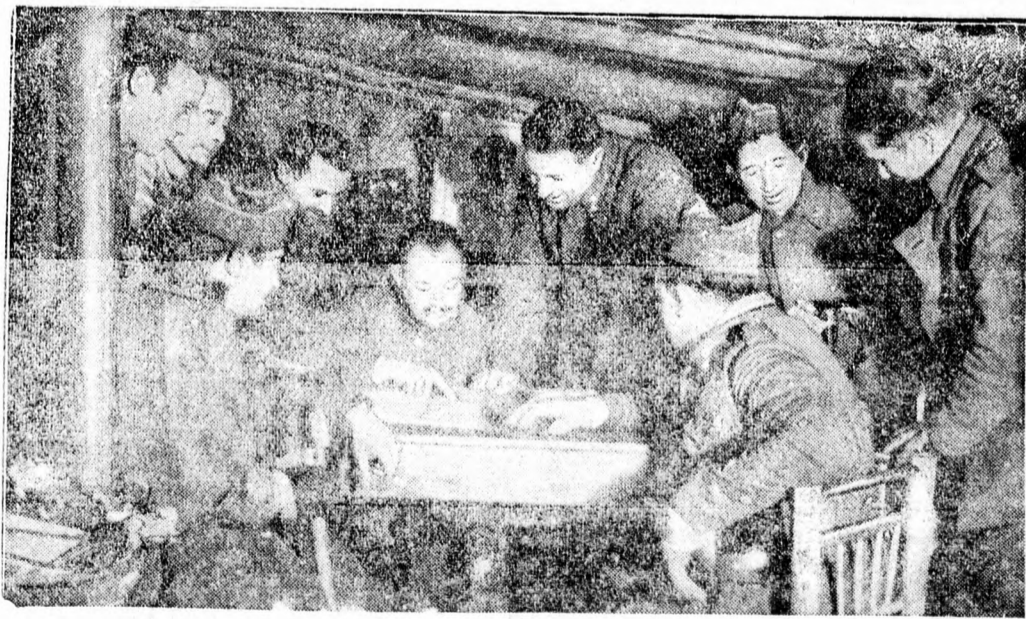
Bucuresti. Saját tud. Gyárfás Elemér a szenátus szombati ülésén, napirenden nagy beszédet mondott, a földművelés serkentéséről és szervezéséről szóló javaslatához. A beszédet, amely a javaslat alapos és tárgyilagos bírálata volt, mindvégig nagy figyelemmel hallgatta a Ház s Sassu miniszter többször is élénk vitába bocsátkozott a jogász és a mezőgazda szakértelmével beszélő magyarpárti szenátorral, akinek a javaslat egyes részeire nézve megnyugtató magyarázatot adott.

AZ UJSÁGÍRÓK VASUTI SZABADJEGYÉNEK ÜGYE

Bucuresti. Saját tud. Gyárfás Elemér a szenátus szombati ülésén napirend előtt választott *Manoilescu* előző napi felszólalására, amelyben a volt miniszter nevéket is említve, azt mutatta ki, hogy az újságírói vasuti szabadjegyek elosztásánál a román és nemromán

jegyutalajdonosok közötti arány a románokra nézve nem kedvező.

— Meg kell állapítanom, — mondotta dr Gyárfás, — hogy a *Manoilescu* által kimutatott 600 szabadjegy közül csak egyetlenegy van magyar újságíró kezében, a többi állítólagos magyar, mint Pényes Samu és a többiek, époly távol állanak a magyar közvéleménytől és mitőlünk, akik felelősek vagyunk önök előtt, mint amilyen távol állanak Blumenfeld és Braunstein újságírók *Manoilescu*tól. Ha figyelembe vesszük a lakosság arányszámát s még inkább a magyar lapok arányszámát, akkor a 600 kiosztott szabadjegyből nekünk egynél mindenesetre több dukálna, de bármint van is, nem szeretném, ha Pényes Samu, vagy más hozzá hasonló a mi terhünkre írják, akiknek ezekkel az urakkal semmi kapcsolatunk sincs.

A spanyol nemzetiek hadiszállásán

az Észak-Spanyolországban levő Sierra de Guadarrama-fronton — mint képünkön látható, teljes optimizmussal tanulmányozzák a térképen a vörösek állásait.

Eredeti közlemény

4 évig szenvedtem gyomor és bélbajban

megpróbáltam minden lehetőt, de semmi sem segített annyira, mint az Önök készítménye a „Gastro D.” írja Hascal Kliens kocsmáros, Iasi, Str. Iancu 14., hálásan köszönöm és mindenki-nek ajánlom ezt a rendkívüli gyógyszert. Azok a köszönő levelek, amelyet a gyógyult betegek naponta hozzánk intéznek, bizonyítják, hogy a „Gastro D.” hatása mindig eredményes a gyomorsavtúltengés, felfúvódás, emésztési zavarokból származó fejfájás és álmatlanság eseteiben és mindennemű gyomor- és bélbajoknál.

A Gastro D. kapható minden gyógyszerertárban és drogériában vagy postán megrendelhető Császár E. gyógyszerertárban, Bucuresti, Calea Victoriei 124.

A Reuter szerint Hitler beszédét angol hivatalos körökben bizonyos mértékben kényelmentlennek tartják az angol fölfogással szemben. Angol mértékadó körök álláspontjával ugyanis ellenkezőnek látják, hogy Hitler elutasít minden együttműködést a bolsevista Oroszországgal. Nagy feltűnést keltett a kancellárnak az a kijelentése, mely szerint Németország és Franciaország között emberi számítás szerint nem áll fenn semmiféle ütközéspont.

Világpolitikai arcélek

GIUSEPPE MOTTA SVÁJC ELNÖKE

Ellenfeleink bizonyos időközökben ismétlenül előráncigálják kedvenc, de már az unalomig elcsépejt megállapításait a katolikus államférfiak politikai kiskorúságáról és megbízhatatlan hazaszeretetről. Napjainkban megint eleget hallhatjuk, hogy katolikus ember nem lehet sem jó politikus, sem jó hazafi, mert szívét meg kell osztania hazája és egyháza között. Ily módon pedig sohasem juthat el a döntő elhatározásig, politikai célkitűzéseiben.

Svájcban azonban e tekintetben — úgy látszik — ellenkező nézetek vannak az emberek. Ebben az országban valószínűleg kedvező tapasztalatokat szereztek a katolikus államférfiak politikai rátermettségéről, mert más-különbben érthető lenne, hogy Giuseppe Mottát, a hírhedt katolikus politikust, legutóbb immár ötödik alkalommal állították az államszövetség élére. Márpedig a svájci államtanács nyilván tisztában volt a katolikus konzervatív párthoz tartozó Mottának világnézeti felfogásával éppúgy, mint politikai képességeivel és nem csupán a véletlenül múltott, hogy a beadott 172 szavazatból, 157 éppen rá esett.

Giuseppe Motta csakugyan rá is szolgált erre a bizalomra. Több, mint negyven esztendő politikai pályafutását valóban rendkívüli politikai adottság, hazája különleges helyzetének és szükségleteinek helyes felismerése és a legtisztább külpolitikai éleslátás jellemzi. Ha azután ezekhez hozzávesszük páratlan szerénységét és közéleti szereplésének feddhetetlenségét, nem fogunk csodálkozni, hogy honfitársai éppen őt állították erre a díszes és felelősségteljes helyre.

Giuseppe Motta egyébként most 66 esztendő, 1871-ben született Airoloban. Ügyvédnek készült, de már igen korán szerepet vállalt kantonjának politikai harcaiban. Tehetsége révén azonban csakhamar kinőtt szűkebb hazája kereteiből s már 1901-ben tagja lett a svájci államszövetségnek. Ettől kezdve főfeladatát politikai pályafutása, 1912 és 1917 között Svájc pénzügyei intézi, ami annál nehezebb feladat volt, mert pénzügyminisztersége jó részben a háborús esztendőkre esett. Közben 1915-ben az államszövetség elnökévé is megválasztották. Ugyancsak ő lett első elnöke az 1920-ban megalakított Népszövetségnek is. Elvéthetetlen érdeme, hogy minden politikai fondorlat ellenére is, szilárdan kitartott a háború egész folyamán Svájc semlegessége mellett és hogy az ő kezdeményezésére állították fel 1920-ban Berlinben az első pápai követéséget.

Különösen Motta egyénisége és nemes világszemlélete az, ami őt minden idők államférfiaknak és politikusainak eszményképévé teszi. Onzetlen szolgálatkészségének és emelkedett kötelességtudásának többször adta meggyőző bizonyítékait. Magára soha nem gondolt, sohasem játszott azzal a gondolattal, hogy hatalmát országa népével éreztesse. Felelősségérzete állandóan nőtt azzal a meggyőződéssel együtt, hogy a Gondviselés Svájcnak különös jelentőséget, magának pedig kivételes szerepet szánt. Az állameszme felfogásában Motta eljutott a nemzetfőltetés magasabb értelméhez.

Szivós Donáth O. S. B.:

AMADIÁKJA

324 oldal. Györfi Győr gy címlapjaival. Füzve Lei 120.

Pompás, modern, aktuális szentbeszéd és elmélkedések az iskolai év minden vasnapjára és ünnepeire, a ma diákja számára.

Megrendelhető könyvosztályunknál.

„Senki nem tudta ezt az eszmét bensőségesebben felfogni és nemesebben képviselni, mint ő — mondotta róla egyik munkatársa, — aki nemesak kitűnően ismerte országát mind a három hivatalos nyelvével, hanem, ami sokkal többet jelent, mind a három nyelven egyformán gondolkozott is”.

Ezt az embert természetesen az őszinte békevágy és békeszeretet hatja át. Mint keresztény államférfi felismerte a Népszövetségben rejlő nagy keresztény gondolatot: a közös emberi sors és a nemzetek közötti béke megszilárdításának magasabb gondolatát. Ugyanaz ez, mint az ő állameszméje, csak óriási területre kivetítve. Innen magyarázhatjuk meg rendíthetetlen kitartását is a Népszövetség mellett, még napjainkban is, amikor pedig annyi komoly bírálója van ennek az intézménynek.

Motta, mint federalista államférfi természetesen demokrata is. Demokráciája azonban nem a francia forradalomból átmentett féktelen és sűrű osztályszabadság, hanem a fegyelmezett és kiegyensúlyozott, áldozatra is kész ember szabadságszeretete. Okosság, erély, mérséklet és igazságosság, tehát a keresztény államférfiú sarkalatos erényei jellemzik Motta lényét és működését. Nagyfokú benne a derűlátás is. Ez nála azonban nem a korlátolt látókörű emberek rendíthetetlen nyugalma, akik behunyják szemüket a süllyedő világ előtt, szükségletei és gondoljai fölött. Optimizmus a hit isteni gondviselés intézkedéseibe vetett hit talajából fakad. Emellett minden emberben feltalálja a jóság isteni szikráját és rendíthetetlenül bízik hazája boldog jövőjében is.

Giuseppe Motta tehát nem egyedül a maga erejében bízik. Ebben gyökereszik ereje és megfontoltsága is. „Többször felvettem magamnak a kérdést — mondotta ő egy alkalommal — vajjon erőim egyenes arányban állnak-e azzal a feladattal, amelyet vállaimra helyeztek. Megvallom — folytatta — gyakran éreztem, hogy bátorságom és önbizalmam bizony megmégínog. De mindig megvívásztalódtam és megerősödtem, valahányszor Istenhez fordultam és tőle kértem erőt, hogy népem minden üdvös kívánságának eleget tehessek”.

Büszkén hivatkozhatnak Giuseppe Mottára, mint a katolikus világnézetben rejlő politikai átalakító erő egyik legnemesebb képviselőjére. Világító példája a katolikusok államszövetségének és politikai rátermettségének és megérdemli, hogy egy sorba helyezzék olyan személyiségekkel, mint Seipel, Dolfus vagy Salazar.

Motta államszövetségi elnöknek nagyon sok elismerésben volt már eddig része nemcsak honfitársai, hanem a külföld részéről is. Legnagyobb kitüntetésnek azonban azt a levelet tartja, amelyet XI. Pius pápa intézett hozzá saját kezűleg. A pápa levelében — többek között — a következő gondolatot találjuk: „A katolikus gondolat előnyének és érdemének tekint, hogy (minden) fontos és felelősségteljes hivatala révén — meggyőződéssel és odaadó szívvel — hozzájárult. Nagy mértékben hasznára van azonban az Ön egyénisége a polgári, társadalmi és nemzetközi jólét ügyének is, mert nézetének emelkedettsége és a bölcs világszemlélete a keresztény értelemről fakadnak”.

Dr. Gumbel Károly.

ROLAND DORGELES oroszországi tanulmányutjával kapcsolatban a következőket írja: „...Egyébként: tudják mennyit dolgoznak az elárúsítók? Nyolc és kilenc órát naponta, éppen úgy, mint a szállodák személyzete. És ahelyett, hogy megpihenésnek, mint mindenki a hatodik napon, az ugynevezett szovjetvasárnapon, akkor kapnak pihenőt, midőn ez a sorrend szerint rájuk esik. Ezenkívül csak kétszer vannak zárva az áruházak. És mindez havi szűzölten ruháért. S ezek a szerecsellen lányok boldognak látszanak. Eyszerben azért, mert meggyőzik őket róla, hogy a kapitalista országban kétszer annyit kellene dolgozniuk, fele fizetésért.”

Két évvel később koronázzák indiai császárrá az angol királyt

Londonból jelentik: Az angol királyi pár az eredeti tervektől eltérően csak két év múlva koronáztatja meg magát India császárává, illetőleg császárnéjává. Eddig úgy volt, hogy még az idén nyáron megtörténik a császárkoronázás. Most úgy határoztak, hogy az indiai utat 1939 elejére halasztják, tekintettel arra, hogy 1939 április 1-én lép életbe az új indiai alkotmány s VI. György személyesen akarja kihirdetni India népének a történelmi jelentőségű alkotmánylevelét.

Elutasították a haláraitelt szovjet-vezérek föllebbezését

Moszkvából jelentik: Vasárnap délután döntött Stalin a Kramlben haláraitelt Trockijisták sorsa felett. Valamennyiük föllebbezését elvetette és ezzel elrendelte azt, hogy az ítéletet haladéktalanul hajtsák rajtuk végre. Minden valószínűség szerint még a hétfőre virradó éjszaka kivégzik az összes elítélteket.

Megőrült a Lindbergh-gyerek gyilkosának védője

Newyorkból jelentik: A Lindbergh-bébi meggyilkolásért haláraitelt és kivégzett Bruno Hauptmann védője, Edward Reilly, mint emlékeztetés, annakidején minden energiával dolgozott védencének felmentése érdekében. A lelkiismeretes ügyvéd lelke mélyéig meg volt győződve arról, hogy Bruno Hauptmann ártatlan és a borzalmas gyermekgyilkosságot más követte el.

Amikor Hauptmannat kivégezték, Edward Reilly valóságos bűskomor lett. Szinte mániákusan hangoztatta, hogy justizmord történt.

Hivatását sem tudta ellátni, mert kizárólag azzal foglalkozott, hogy ki akarta mutatni a kivégzett Hauptmann ártatlanságát.

Idegállapota egyre aggasztóbbá vált és az utóbbi hetekben már komoly idegösszeroppadás jelei mutatkoztak rajta. Vasárnapra virradó éjjel az ügyvéd örijongási rohamot kapott, úgyhogy kényszerűbonyban szállították a brooklyni elmegyógyintézetbe. Az orvosi vizsgálat megállapította, hogy ön- és közveszélyes elmebeteg.

Nem fizetnek forgalmi adót a hentesek és a mészárosok az általuk feldolgozott húsaruk után

Elvi jelentőségű döntést hozott a tárgyműresi tábó

Targu-Mures. Saját tud. Elvi jelentőségű határozatot hozott a tg-műresi táblai ítélőtábla több mészáros felhívamodása alapján. Az elmúlt évben ugyanis valamennyi mészáros ellen kihágási jegyzőkönyvet vettek fel a pénzügyi közegek, azon a címen, hogy a mészárosok és hentesek az általuk levagott állatok és azok hentesáruinak feldolgozott húsa után nem fizettek forgalmi adót és nem vezettek forgalmi könyveket. A mészárosok és hentesek egy része föllebbezéssel élt a kihágási jegyzőkönyv ellen s igazolta, hogy a forgalmi adóról szóló törvény 9. paragrafusa alapján számukra forgalmiadó mentesség jár. Nemcsak az állatbőrök, de egyéb ipari készítmények, mindennemű hentesáru, szalonna, kolbász stb. után sem tartoznak forgalmi adót fizetni és forgalmi kimutatást vezetni. A törvénysek annakidején a föllebbezéseket elutasította, de most az ítélőtábla kimondta, hogy azok a mészárosok és hentesek, akik 155 ezer lejen aluli jövedelem után vannak állami adóval megróva, forgalmi adót fizetni nem kötelesek s teljes mentességet élveznek mindennemű készítmények után, amelyeket iparuk gyakorlásával kapcsolatosan forgalomba hoznak.

Heves összetűzés a madridi vörös táborok között

Egyik a fővárost fel akarja adni, a másik a végsőkig védeni

Párizsból jelentik: Madridban súlyos elmentések merültek fel a katonai hatóságok vezetői között abban a kérdésben, hogy folytassák-e a város védelmét, vagy megkezdjék a kiűrtést. A madridi védelmi tanács több tagja, közöttük a tanács elnöke, *Miaja* tábornok is, azon a véleményen vannak, hogy a védelmi harc folytatása teljesen kilátástalan és öngyilkossággal egyenlő.

A szovjetkormány madridi megbízottja, *Kléber-Fekete* szovjettábornok ezzel szemben ragaszkodik ahhoz, hogy a harcot utolsó csepp vérig folytatni kell.

Kléber-Fekete tábornok tudvalevően a Madridban harcoló nemzetközi dandár főparancsnoka, *Miaja* tábornok és a szovjetparancsnok között szombatn olyan heves összetűzésre került a sor, hogy

a spanyol tábornok már egész vezérkarával együtt ott akarta hagyni Madridot és csak a valenciai kormány távirata tartotta vissza ettől a lépéstől.

Kléber-Fekete tábornok többek között azal is megvádolta *Miaja* tábornokot, hogy szabotálja a hadműveleteket és ő az oka annak, hogy a főváros körül folyó harcok egyre kedvezőtlenebbül alakulnak a kormánycsapatok számára.

VALÓSÁGOS CSATA A KOMMUNISTÁK ÉS ANARCHISTÁK KÖZÖTT

Perpignani jelentés szerint a francia határ közelében levő **Portbou** városban véres összeütközés volt az anarchisták és kommunisták között. Az anarchisták megtámadták a kommunista milícia kaszárnyáját, de a kommunisták a támadást visszaverték. A portboui pályaudvart és a rendőrség épületét az anarchisták megszállták.

MOLA TÁBORNOK MONDJA, HOGY A NEMZETIEK KÜLŐ SEGÍTSÉG NÉLKÜL IS ELÉG ERŐSEK A GYŐZELEM KIVIVÁSÁRA

Salamancából jelentik: *Mola* tábornok a salamancai rádióban beszédet mondott.

— A nemzeti Spanyolország — mondotta többek között — soha sem fogja tűrni, hogy akár Spanyolországban, akár spanyol fennha-

tóság alatt álló területen más akarat legyen irányadó, mint a nemzeti Spanyolország akarat.

A tábornok ezután kijelentette, hogy a nemzeti hadsereg példátlan fegyelemmel és kitartással küzd.

— Már régen vége lenne a háborúnak — mondotta, — ha bizonyos külhatalmak nem járultak volna hozzá a vörösek fegyverrel és lőszerrel való ellátásához. A győzelem kivívásához és a béke végleges megszervezéséhez nincs szükségünk német zászlóaljakra, mert magunk is elég erősek vagyunk.

Kivégezték a moszkvai politikai bűnpör halálraítélteit

Litvinov feleségét is gyanuba vette a titkos rendőrség

Moszkvából jelentik: Moszkvában hétfőn hajnalban végrehajtották a 13 halálos ítéletet. A kivégzés időpontját nem közölték előre a nyilvánossággal, hanem az ítélet végrehajtásának megtörténte után jelentették csak be rövid közleményben. A közlemény a következőképpen szól:

„A szovjet unió központi bizottsága elutasította a 13 halálraítélít kegyelmi kérvényét. Az

ítélet ennek megfelelően végrehajthatóvá vált és az elítélteket a szovjet-törvények értelmében a kegyelmi kérvény elutasítása után egy órával agyonlőtték.”

Párizsból jelentik: Az *Echo de Paris* londoni jelentése szerint **Litvinov** váratlanul visszautazott Moszkvába, mert felesége, aki kapcsolatban állott *Radekkel* és *Szokolnyikovval*, gyanússá vált a G. P. U. előtt.

Az ország északi megyéiben nagy havazás volt

Bucuresti. Saját tud. Az ország több részéből fagyokról és viharokról érkeznek jelentések. **Basarabia** északi részén nagy havazások voltak. A vasut több vonalszakaszán szünetel a forga-

lom. **Soroca** város megközelíthetetlen. A hóvíhar három méter magas rétegekben lepte be a **balti-jassi** vasutvonalat. **Ungheni** helységben egy öreg embert megfagyva találtak a malomnál. **Bucovinában** a két napon át tartott havazások miatt rendetlenül folyik a vasuti közlekedés.

Vasárnap reggel a **bucuresti** orvos két és fél óra késéssel érkezett **Cernauti**ba. **Botosani**ban és környékén kétnapi havazás után 24 fokos a hideg. Az országutak felismerhetetlenek. A legtöbb falut nem lehet megközelíteni. **Ruhla** Enta, a botosani zsidó temető őrzője házatól a temetőbe vezető úton megfagyott. A hatóságok ez alkalommal rájöttek arra, hogy a megfagyott nőnek szörnyszülő fia van, aki bár már 20 éves, alig néz ki nyolc esztendősnak. Az anyja eldugva tartotta a szerencsétlen fiút, aki most egyedül maradt. Menhelyre szállították.

1130 influenzás halott a volt múlt héten Angliának

Londonból jelentik: A nátház még egyre terjed Angliában. A megbetegedések igen súlyos lefolyásúak s a halottak száma hétről-hétre emelkedik. Az elmúlt héten 1130 nátházás megbetegedés végződött halállal.

Kávéházakban, vendéglőkben kérje mindenütt a „MAGYAR LAPOK”-at

Gyilkolt a Cseka Párizsban.

Rawasin orosz politikust a párizsi Bois de Boulogneban két revolverlövessel megölték. Az ismeretlen gyilkosban az orosz Cseka emberét sejtik, s ez a politikai gyilkosság nagy feltűnést keltett mert **Rawasin** régebben kommunista volt, de nem régen Moszkva ellen fordult.

A százesztendőös tó

Érdekes viták a Gyilkos-tó keletkezésének időpontja körül

Mercuria-Ciuc, február hó. Ebben az évben száz esztendeje, hogy Gheorgheni város és Bicaz-Ardelean község között, a tengerszint fölé 995 m. magasságban egy tó keletkezett. A 2400 m. hosszú, 100—300 m. széles, pisztrángokban gazdag, csodálatosan szép környezetben fekvő hegyi tó keletkezésének százéves fordulója most érdekes vitákat indított el. Hivatalos és tudományos körök, hogy a Gyilkos-tó nagyszámú szerelmesét ne említsük, azon vitáznak: ebben vagy jövő évben lesz-e a százados forduló? Ugyanis kétféle elmélet él a köztudatban a tó keletkezésének időpontjáról. Egyik 1837, a másik 1838. évre teszi. Nem lesz érdektelen tehát eddig a vitázók részéről leszűrt eredményeket összegezni, melyek mérlegszerűen legalább is a vita eddigi állása szerint, az 1937-es fordulónak kedveznek.

Dr Csiby Andor ny. városi tanácsos, a *Gyergyói Lapok* szerkesztője egyik legalaposabb ismerője a kérdésnek. Tényleges városi tanácsos korában már nagy terveket kavcsolt a tóval kapcsolatos idegenforgalom fellendítésére. Dr Csiby a századfordulót 1937-re teszi. Ő volt az, aki pár hónappal ezelőtt beadványt intézett a gheorghenii turisztikai hivatalhoz, hogy a százéves forduló méltó megünneplése céljából július hó folyamán rendezzék meg a „Gyilkos-tó hetét”. Vállalta is ennek teljes előkészítését. Mint tősgyökeres gyergyói tehetséges is ezt, mert az egykori feljegyzéseken és hagyományokon kívül, elsősorban a gyergyóiakra tartozik, mikor akarják a nem mindennapi évfordulót megünnepelni.

Adatok az 1937-es századforduló mellett

— Báró Orbán Baláznak — mondotta dr Csiby — 1868-ban megjelent „Székelyföld leírása” c. művének második kötete 111-ik oldalán a tó keletkezésére vonatkozólag a következő feljegyzések foglalták: „*e tó nem a teremtésnek őskohójából került ki, nem is az özvívz lefolyásának egy fennakadt medencéje, hanem egészen új alakulás. Alig három évtizede, hogy ott, hol most e nagyszerűen szép tónak fénylő tükré terül el, gyönyörű havasi tór állott. De a mindig csudásan működő természet 1837-ben a völgy egybekenyűlésénél összeontott két hegyfokot, sziklagátat rögtönözve elzárta a völgyet, mely több éveken át megtelve a vízben gazdag két patak — Likas és Gyilkos patak — odarohanó kristályseppjeivel, előállott a Gyilkos-tó, így nevezetve a felette lévő havasról.*”

Bárá Orbán Balásról tudott dolog, hogy műveiben leírt helyeket mind személyesen bejárta és szinte hajszálpontossággal leírt mindent úgy, amint azt látta. Kétségtelen tehát, hogy a Gyilkos-tónál is járt és a tó keletkezésének körülményeit a lakosok elbeszéléséből, hagyományokból rögzítette meg. *Írásos adatokról nem tesz említést. Nem is volt szüksége ezekre. Amint írja, műve előtt csak alig három évtizede keletkezett a tó. Akkor még sokan éltek azok közül, kik janui voltak a nevezetes hegycsuszamlásnak és így közvetlen benyomások, személyes tapasztalatok útján számoltak be a tó keletkezéséről és időpontjáról.* A nép életében fontos természeti tünemény akkor még olyan élénken élt az idősebbek száján, hogy teljes bizonyossággal

állíthatjuk, amit a keletkezésnek 1837. évi időpontra vonatkozólag írt Orbán Balázs: az tény.

Ugyancsak Orbán Balázs említett művének 121-ik oldalán Borsecről szóló leírásában a Főkötúra vonatkozólag ezt írja: „*1823-ban villám csapott a kútba, 1837-ben pedig egy hirtelen árvíz annyira eliszapolta, hogy csak hosszas utánjárás után tudták azt újból felfedezni.*”

Ditrői Puskás Ferenc volt ciuci alkirálybíró, Borsec-fürdő igazgatóválasztmányának tagja, 1882-ben megjelent *Borszék története* c. művének 58-ik oldalán, az Orbán Balázs által a Főkötút eliszapolására vonatkozó 1837-iki természeti csapásról a következőkben emlékszik meg: „*az 1837-ig év július havának egyik éjszakája a Főkötút forrására újabb veszeltyt hozott. Ugy délután hét óra tájban kelet felől szokatlan tömör-ségű óriási sötét felhők kezdvén cikázó villá-*

mokkal tornyosulni bérceink felett és már távolról ijesztő morajjal közeledvén, csakhamar rendkívül erős záporral sötétítették el a láthatárt, amely az egy percig sem szünetelő villámlások által lön csak folyvást világítva s azokat, mintha világvegét jeleznék, a zápor sűrű zuhogása között földet rázkódtató szakadatlan mennydörgések és csattogások követték. Meg volt rémülve ember és állat a borzasztóan nekiradult szilaj elemtől, mely villámütés által Gyergyó-vidékének több pontjain gyűléseket is okozott. A bősziült vihar egész reggelig őrte remes játékát. Ez alkalommal szakadt össze a nagy víztömegetől átázott s gyér talajánál fogva lecsuszamlott bicazi két hegy is a gheorghenii havasokban, mely miatt az ott lefolyó patak fel-dugulván, a Gyilkos-tó képződött belőle.”

Tehát Puskás Ferenc most már az esztendőn kívül — 1837 — a hónapot: júliust is megnevezi. Felmerül a kérdés: megbízható-e Puskás leírása? Puskás idézett munkája 1882-ben jelent meg. Szerinte is a hatalmas vihar és a Gyilkos-tó keletkezése 1837-ben történt. Műve megjelenésekor negyvenöt éves volt. Kétségtelen tehát, hogy abban az évben született, melyben a tó keletkezett és otthon a családban pontos értesüléseket szerezhetett később is annak pontos időpontjáról. Puskás idősebb korban vonult vissza az alkirálybírósgázból és telepedett le Ditráuban és így lett Borsec-fürdő választmányi tagja, később elnöke és így adatszolgáltatásának megbízhatóságához már komoly társadalmi állását véve tekintetbe sem férhet szó. A felsorolt adatok valódiságát alátámasztja az a körülmény is, hogy Puskás munkája megírásához forrásmunkául használta Borsec-fürdő igazgatóválasztmányának s közgyűlésének összes jegyzőkönyveit, irattárát, továbbá a lazareai szentferencendí zárda házi történelmét, melyek ugyancsak megemlékeztek a rilkaságzsámba menő csodás természeti tüneményről.

Ezek alapján joggal állíthatjuk, hogy a Gyilkos-tó 1837 július havában keletkezett.

Eddig tart dr Csiby Andor nyilatkozata. Hallgassuk meg most a másik tábor véleményét is, mely a tó keletkezésének időpontját 1838. évre teszi és szerinte a századforduló csak jövő évben következik be.

Milyen adatok támasztják alá az 1938-as fordulót?

Bányai Jánosnak, híres geológusunknak, az odorheui Székelység c. havi folyóirat szerkesztőjének következő a véleménye a vitás ügyben:

— „*Véleményem szerint az 1837-es évszám nem valami hiteles történelmi adat, hanem be-mondás alapján valószínűsített időpont. Ez okozhatta, hogy Neumeyer bécsi egyetemi tanár 1838-ban megjelent munkájában (Jahrbuch d. Karp. Verein VIII.) a tó keletkezését már 1842-re teszi. Ezt ugyan megcáfolni látszik az 1839-ben*

megjelent Lenk-Trauenfeld-féle Ardeal földrajzi statisztikájáról megjelent munka, melyben Verestyt találunk felemlítve, de a tórol említés téve nincs. Tudvalevő ugyanis, hogy a tavat eleinte Veres-tónak nevezték mindaddig, míg 1866-ban Herbich Ferenc, a székelylakta vidékek geológiájának első leírója a Gyilkos-tó elnevezést be nem viszi az irodalomba. Maga Bielz, Ardeadról szóló turista-kalauzában 1838 évet említ, sőt a tórol szóló leírásában (Jahrb. Karp. Verein VIII.) 1837—1838. bizonytalan évszámot használja.

Az Ardeali Kárpát Egyesület kalauzában is 1838-as évszámot találunk, valamint Péter Jánosnak „Székelyföld” és „Székelyföldi Nagyjaink” című későbbi munkájában is, a tó keletkezési időpontjául.

A gyergyóiak érdeke elsősorban, hogy ez az időpont a valóságnak megfelelően tisztáztassék. Helyi hírlapi közlésekben kell felhívni a lakos-dságot, hogy akinek magánbirtokában történelmi adatként elfogadható hiteles feljegyzések vannak a tó keletkezésére, bocsássa illetékesek rendelkezésére. Kutatni kellene aztán a városi, egyházi levéltárakban is, mert a helyes keletkezési időpont megállapítása tudományos érdek is.

Amennyiben pedig a gyergyóiak ragaszkodnak az 1837-es évhez, ebben az évben kell megrendezni a század évfordulót, mely nagy mértékben felkeltheti az érdeklődést a székely vidékek e remek gyöngye iránt. Minden megvan arra, hogy a tó és környéke, a csodás sziklavilág: a székely Svájc igazán búcsújáró helye legyen minden természeti szépet óhajtó nemes léleknek.”

A két érdekes nyilatkozatnak összevetéséből most már a gheorghenii turisztikai hivatalnak és klimatikus bizottságnak kell megállapítania az évforduló időpontját és azt a csodás helyhez méltóan, gondos előkészítéssel megrendezett ünnepségek keretében megünnepelni, melyek ne csak a páratlanul szép vidék népszerűsítésére legyenek alkalmasak, hanem idegenforgalmi szempontból gyarapítsák a tó és vidéke további fejlesztéséhez szükséges alapot.

Albert István.

A tudományos irodalom eseménye, a könyvpiac szenzációja nyolc kötetben (kb. 2000 oldal)

A KERESZTÉNY EGYHÁZ TÖRTÉNETE

Szerkesztéi Bangha Béla és Ijjas Antal.

Érdekes és színesebb, mint a legromantikusabb film, vagy legfordulatosabb regény. Szerzői nemzetek, császárok, pápák, eretnekvezérek, szentek, tudósok, háborúk, századok és kontinensek. Hézagpótló és úttörő munka. Nem tankönyv, hanem feltétlen tudományosság mellett a nagyközönség legszélesebb rétegeit érdeklő művészi alkotás.

Terjedelme nyolc kötet:

- I. Az Ósegyház.
- II. Egyházatyák kora.
- III. Az Egyház és a barbár világ.
- IV. A középkor Egyháza.

- V. Reneszansz és hitszakadás.
- VI. A katolikus felújulás.
- VII. Az Egyház és a forradalom.
- VIII. A legújabb kor egyháztörténete.

Nincs művelt ember, akinek ne volna szüksége erre a műre; leginkább érdekli a katolikus intelligencia minden tagozatát, egyháziakat, növendékpapokat, világiakat egyaránt.

A 8 kötetes mű finom kartonkötésben vagy gyönyörű vászonkötésben kapható. Egy sorozat (mind a 8 kötet) ára fűzve 1500 Lei, kötve 2000 Lei. Az egész sorozat fűzve havi 150 Lei, a kötött sorozat havi 200 Lei részletfizetésre is kapható. Aki mind a nyolc kötetet előre kifizeti, 10 százalék kedvezményt élvez.

Eddig összesen 2 kötet jelent meg: I. Az Ósegyház és II. Egyházatyák kora.

A többi kötet gyors ütemben jelenik meg 1937 karácsonyáig.

HIREK

Központi szerkesztőség, kiadóhivatal és előfizetés-találkozó helye
Oradea, Strada Regele Carol II. 3
ELŐFIZETÉSI ÁRAK. Hétlapon: Egész évre 800 fillér, 6 hónapra 400 fillér, 3 hónapra 210 fillér, egy hónapra 70 fillér.
 Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P.
 Egyes szám ára 20 fillér, vasárnap és ünnepek 24 fillér.
 Postatakarékpénztári csekk számlánk száma: 80.037.
 Telefon: 27.
Felöltszerkesztő: PERÉDI GYÖRGY
Cluj-i szerkesztő: dr. Sulyok István
 Cluj, Piața Unirii 13.
 Kéziratokat nem öntünk meg és nem adunk vissza.
 Csak a választékos magánlevelekre válaszolunk.

A három szentelt gyertya

Az élet csodálatos fátylakisérete: a három szentelt gyertya.
 Szébb és áthatóbb a természet és technika minden világító eszközénél: a gáznál, a villanynál és napfénynél.
 Az első gyertya keresztelésem idején fényelt a szemembe s az ösbűntől körém kerített sötétséget törte keresztül s elindított az Istenország titokzatos kegyelemútjain.
 A második gyertyát első szentáldozásom órájában vittem a hozzám készülő titokzatos Istenember elé s ez a fény áttörte a kísértéseknek lelkem körül terengő ködét.
 A harmadikat akkor fogom kezembe, amikor szemembe néz a Halál és elsőjétől előltem a föld. Ebbe a sötétségbe hiába reflektoroznak ezer-erős villanyfényeket: ezt a sötétséget csak a szentelt gyertya fénye törheti át.
 Aldott gyertya, az örökkévalóságnak földön szerénykedő csodája vagy: lumen ad revelationem morientium.

PAKOCs KÁROLY.

Lapunk legközelebbi száma, a Gyertyaszentelő Boldogasszony ünnepe után szerdán, a rendes időben jelenik meg.

ARVIZTÓL TARTANAK TREISCAUN MEgyEBEN. Tg.-Săuceș. Saját tud. Nemes vadhidegek után hirtelen enyvere fordult az idő Treiscaune mezőjén, és két napon át esett az eső. Az enyhe időben a patakok jég-retege meg nem olvadt fel s az újabb csapadékok következtében a víz a jéggel telt medrek tetején folyik alá, úgyhogy árviztől lehet tartani.

Fényesen sikerült a satumarei Magyar Bál. Saját tud. Szombaton este mintegy kétezer városi és falusi magyar ember vonult fel a satumarei Magyar Bálra, amely az Iparos Otthon összes helyiségeiben került megrendezésre. A legnagyobb testvéri szeretet jegyében olvadtak itt össze a falu tisztas ruhájú fehérsége a városi házi kisasszonyokkal s a frakkos magyar urak a fényesre puccolt csizmájú legényekkel. A satumarei Magyar Bál az idei farsang legnagyobb sikerül táncmulatsága volt.

A vasutasszövetség cluj-i gyűlése emlékratba foglalta követeléseit. Cluj. Saját tud. Vasárnap az Építőmunkások Otthonában gyűlést tartott a vasutasszövetség Receanu Gheorghe elnöke alatt. A gyűlésen a vasutasok élesen kikelték a leromlott fizetések és az előléptetések új rendszere miatt. Elmondották, hogy a törvény szerint kétevenként kellene történni az előléptetéseknél s a vasut önkényesen csak ötévenként lépteti elő alkalmazottait. A vasutasok kívánságait memorandumban foglalták össze, melyet külön bizottság vizsgál a CFR vezérigazgatószékhez.

* Mindnyájan tanultuk az iskolában azt az épületes történetet, amely arról az emberről szól, akinek a házán egy téglá meglazult. Ezt elhanyagolta kijavíttatni és idővel az egész háza összeomlott. Eppen így van az egészséggel is. Egy hűlés és annak komoly következményei beláthatatlanok lehetnek. Eppen ezért mindenki, aki egészségére gondot fordít, minden meghülésnél, fejfájásnál és ehhez hasonló betegségeknel azonnal ALGOCRATINE-t vesz be. Az ALGOCRATINE a leghamarabb állítja helyre az egészséget.

ZÜRICH I ZÁRLAT. Párizs 20.57¹/₄. London 21.39³/₄. Newyork 437. Brüsszel 73.80. Milánó 22.02¹/₂. Amsterdám 239.35. Berlin 175.85. Bécs 77. Prága 15.26. Varsó 82.60. Belgrád 10. Bucuresti 325.

Bezártak egy iskolát. Satu Mare. Saját tud. Vörheny miatt 3 napra bezárták az állami leányliceum I. osztályát.

MEGLEPTE ÉS MAGÁVAL RAGADTA AZ ÁR A SZIGETEN DOLGOZÓ EMBEREKET. Târgu-Mureș. Saját tud. Borzalmas szerencsétlenség történt szombaton a Mures folyón, ahová Niresteu községből 21 szekér indult el a folyóra, hogy „kalákába” homokot és építésre használt kavicsot fuvarozzon Tollas György Luca községbeli gazdának, aki építeni akar a tavaszon. Tollas György és még három másik falusi gazda a Mures folyó egy kis homokszigeten végeztek szekereik megrakását, amikor észrevétlenül meglepte őket az utóbbi enyhe időjárás következtében beállott jégzajlás. Mire észrevették, már körülfogta a szigetet egészen a zajló víz, úgy, hogy csak jégtáblák között, életük veszélyeztetésével tudtak partra menekülni. Sós László falusi legényt nem is tudták partra menteni. Valószínűleg a folyóba fulladt. A partra menekült embereknek tehetetlenül kellett végig nézniük, hogy ragadja magával az ár szekereiket, marháikat. Tollas György három szekerét és tehenét, Fogarasi Ferenc két tehenét és szekerét, Fekete György szekerét tehenestől, Szász Samu kétlovas szekerét és Sós László két lovát vitte el a jégzajlás. A gazdák Galuti Vasiliét, egyik kalákás társukat is alig tudták megmenteni, aki egy fára mászott fel. A kar elképzeltetően jelentékeny. Sós Lászlót még keresik, nátha a következő partmenti falvakban sikerült a jégzajlásból kimenekülnie.

Beültették a „Tudósító” megjelenését. Cluj. Saját tud. Hétfőn délelőtt a VI-ik hadtest parancsnoka szűkszavú levélben értesítette Veress Ernő szentszéki tanácsot, hogy a szerkesztésében megjelenő havi folyóiratnak, a „Tudósítónak” megjelenését nem engedélyezi. A lap betiltását a hadtestparancsnok nem indokolja. A „Tudósító” 1919-ben Brașovban indult meg, mint hetilap, 1928-ban szerkesztőségét Clujra helyezték. A katolikus napilap megindulásakor az eddig hetenként megjelenő folyóirat havi szemlévé alakult át.

Április 1-ig hosszabbították meg az „Előkép-zősök himnusza” pályázatát. A katonai előképzős bucaresti propaganda- és kulturosztály ezúton hozza a közönség tudomására, hogy az „Előkép-zősök himnusza” pályázatra beérkezett pályaművek közül egy sem üti meg a mértéket és ezért a pályázati határidőt április 1-ig meghozzszabítják. A megzenésítésre pályázók a díjnyertes szöveget megkaphatják április 20-ig az előképzés felügyelőségén. Gheorghiu Aurél őrnagy, a propaganda és kulturosztály főnöke.

* Aki egész nap ott görnyed az íróasztal mellett, igyek reggelként egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert az a bél-működést szabályozza, a gyomoremésztést előmozdítja, a vérkeringést élénkíti és a munkaképességet fokozza. Az orvosok ajánlják.

Vakmerő rablótámadás a város közepén. Oradea Saját tud. Szombaton a késő esti órákban vakmerő rablótámadás történt a város központjában, a Vlahuta utca 22 szám alatti házban. A háznak a folyó felőli oldalán lakik Szöbel Pál vállalati igazgató felesége leányával és vejével. Szombat este Szöbelné egyedül tartózkodott lakásukban és negyed 10 óra körül, amikor éppen lefeküdt, arra lett figyelmes, hogy valaki az előszoba ajtaját kinyitja. Szöbel-nének nem volt ideje segítségért kiáltani, mert egy ismeretlen cigányarcu fiatalember hatolt be halószobájába, aki torkonragadta s életveszélyes fenyegetéssel arra kényszerítette, hogy sző nélkül nézze végig hogyan csomagolja össze az értékes teherneműket és magához veszi a szekrényben levő pénzt. Nem sokkal a betörő távozása után érkezett haza Szöbelné leánya és veje. A rendőrség megindította a nyomozást a tettes kézrekerítésére.

Tiltott műtét miatt őrizetbe vettek egy szülésznot. Oradea. Saját tud. Uliferu rendőrkomiszár, a bünygyi osztály helyettes vezetője vasárnap délután tiltott műtét elkövetésének gyanúja miatt őrizetbe vette Kiss Mária 42 éves oradeai bábáasszonyt. Kiss Mária a rendőrséghez érkezett bizalmas feljelentés szerint a múlt hét egyik napján a Tache Jonescu-utca 72. szám alatti lakásán tiltott műtétet hajtott végre egy leányon. Az anyagcsináló bábáasszony csupán annyit ismert be, hogy a leány valóban jelentke-zett nála meg is vizsgálta, de több az ő részéről nem történt. A rendőrség a nyomozás során az egyik oradeai kórházban megtalálta a leányt. Kihallgatn azonban eddig még nem tudták.

Megyesi Schwartz Antal dr.

Az isteni kegyelem Anyja

„Elmélkedések Szűz Mária kegyelmi életről.”

Ara 90 lei és portó

Kapható: könyvosztályunknál

Nem megyünk sehová ma este?

Ezt Ön gyakran kérdezi feleségétől, de sokszor elfordul, hogy felesége nem jól érzi magát: migrénje van és fájdalmai megakadályozzák abban, hogy társaságba menjen és mulasson. Ha mégis el akarnak menni, úgy mi sem egyszerűbb, mint hogy felesége egy o s t y a Algocratint vegyen be. Már néhány perc múlva újra vidám és jókedvű lesz. Egy kitűnő szer létezik és ez az

Algocratine
 minden gyógyszerárban és drogériában.

Égő gyertyával a kezében a vonat elé vetette magát. Bucuresti. Saját tud. A galati állomásnál égő gyertyával a kezében a vonat elé vetette magát egy fiatal tiszt. A mozdony kerekai kettévágták és azonnal meghalt. Személyazonosságának a megállapítása nehezen ment, mert vasuti igazolványából kiszakította a nevét, kabátjáról, zubbonyáról eltüntette a rangjelzést, sapkájáról pedig letépte a csapattest ismertető jelét. Mégis megállapították, hogy az öngyilkos tiszt Juga Gheorghe, a buzaui továbbképző repülőiskola adminisztrációs tisztje.

Fizetik Satu-Maren a nyugdíjakat. Saját tud. A pénzügyigazgatóság nyugdíjosztálya közhírré tette, hogy február 1-én, hétfőn megkezdte a nyugdíjak kifizetését. Hétfőn a CFR és katonai nyugdíjasok kapják meg januári illetményeiket, szerdán azon polgári nyugdíjasok, akiknek nyugdíj-könyve 1-800 sorszámu, csütörtökön 801-1600 sorsz. következik. Az I. számú adóhivatal bármelyik nyugdíjasnak már hétfőn is kiadta a nyugdíjat.

A Szigligeti Társaság felolvasó ülése. Zsufolásug megtelt terem előtt tartotta meg felolvasó ülést vasárnap délután az oradeai Szigligeti Társaság. A református leánygimnazium dísztermében délután pontosan 5 órakor kezdődött a nagymultu irodalmi társaság felolvasó ülése dr. Adorján Armin elnökhelyettes megnyitó beszédével, melyet Perédi György tb. alelnök, főtítkár olvasott fel. Az elnöki megnyitó a társaság alakulásától a mai napig vetett visszapillantást a társaság életére. Kifejtette, hogy amikor ezelőtt 45 évvel a társaságot megalakították, mindenki tudta, aki ebben az alapvető munkában részt vett, hogy szilárd alapzatát vetik meg a jövőendő szellem munkájának s éppen ezért valamennyien „olyan odaadást fejtettek ki, mintha életük függött volna ettől. A megnyitót a közönség zajos tetszésnyilvánítással fogadta. Ezután C. Bodnár Mária, r. tag. római útjának emlékeiből olvasott fel. Utána Tabéry Géza társelnök „A szilveszteri bugylibicskák” c. nagyszerű elbeszélését olvasta fel, nagy hatást keltve a remek elbeszéléssel Szunyogh Barnabás, ny. tb. főszolgabíronak, a társaság tavalyi pályázati díjat nyert verseit Perédi György olvasta fel. Greda-Grünberger József r. tag olvasta fel ezután szintén a társaság pályázatán első díjat nyert „Költő, költemény közönség” című értekezését. A főtítkár bejelentette a közönségnek, hogy a Szigligeti Társaság harmadik felolvasó ülést februárban tartja megtartani.

Szelei és gilváci Szabó Gábor özvegyének temetése. A mezővárosi Mociu városka melletti Legii kisközségben 72 éves korában hirtelen elhunyt néhai szelei és gilváci Szabó Gábor volt budapesti pedagógiai tanár és földbirtokos özvegye. A 20 év óta teljes visszavonultságban élő uriaszonyt a múlt hét csütörtökjén helyezték örök nyugalomra a legii kuria családi sírkertjében, az ősök által ültetett százados fák árnyékában, a család és a környező falvak magyar és román tisztelőinek nagy részvéte mellett. A temetésen Pradeáról résztvett Cra-ciun Andrei tanár, volt alpolgármester, akit a Szabó családdal nemcsak lelki kapcsolatok fűzik. A beszédet Csillag László mociui plébános mondta. Mélységesen megható volt, amikor az elhunyt nagyszony hat fia — tanárok, papok, tisztviselők — felemelték édesanyjuk virágokkal, koszorúkkal megrakott koporsóját és maguk vitték azt a családi sírboltba.

OLDALBA LÖTTE AZ ERDŐKERÜLŐ. Targu-Săucesc. Saját tud. Barti Géza gelintai földműves lovas szánnal a Peteni erdőből gömbfagat fuvarozott a gyárhoz. Favágás közben meglepte Fehér István erdőkerülő, aki rákiáltott Bartira, majd amikor ez futásnak eredt, utána lött. Az erdőkerülő fegyvere sörétre volt töltve és nem kevesebb, mint tizenegy sörét találta Barti baloldalát. A súlyos sebesítést a Tg.-Săucesc-i kórházban veték ápolás alá, az erdőkerülő ellen a hatóság részéről eljárás indult.

Az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara a házaló kereskedelem ellen foglalt állást. Az oradeai Kereskedelmi és Iparkamara vasárnap délelőtt Papaudoff Theo elnöke alatt igazgatósági ülést tartott, amelyen Buzea Ieromin főtitkár részletes jelentésben számolt be a Kamara háromhavi tevékenységéről. Ezután sor került a házaló kereskedelem ügyére. Elhatározta a közgyűlés, hogy a Kamara a jövőben a házaló igazolványokat nem fogja véleményezni, mert a kereskedelemnek ez a formája már elavult és a házalás a nehéz terhekkel küzdő kereskedelem számára káros versenyt jelent. Kivételt csak oly esetekben hajlandó tenni a Kamara, amikor olyan kereskedelmi ágról van szó, amely csupán házalás útján gyakorolható. (Pl. nyeregbőrök összevásárlása, ócskavas, hulladékanyag, stb. összegyűjtése.) Érdekes, hogy ezzel az állásponttal az oradeai Kamara voltaképpen jogszabály alakjait dönti meg. Köztudomású, ugyanis, hogy az az 1850-ből származó császári nyílt parancs, amely a házaló kereskedelmet szabályozza, országos szinten teljes érvényében ma is fennáll. Nagy vita kezdődött ezután a vásártartási jog kérdése körül. A Kamara törvényes alapon ezt a jogot kizárólagosan magának követeli. Ezzel szemben a városok és községek nem akarják átengedni a heti és országos vásároknak jelentékeny jövedelmét. Az igazgató választmány egyhangúlag elhatározta, hogy az illetékes miniszteriumnál követelni fogja a vásárugy oly értelmű rendezését, miképp vásárok tartására a jövőben egyedül a kereskedelmi és iparkamarák legyenek jogosultak és a jövedelmek is kizárólag a kamarákat illessék meg. Általános tetszéssel találkozott Boleas bejusi tanácsos javaslata, amely fokozottabb védelmet kér a régi, begyökeresedett ipari és kereskedelmi vállalatok számára. Az indítványozó rámutatott arra, hogy a régi vállalatokat adókkal és illetékekkel túlterhelik. A közteherviselésnek ez a nagy aránytalansága ezeknek a cégeknek létalapját veszélyezteti. E miatt szinleges cégátvételhez szinte napirenden vannak, mivel másként nem tudnak védekezni a felgyűlt közadók ellen. Azt kéri Boleas, hogy a Kamara törvényhozási úton szerezzen intézményes védelmet a régi vállalatok részére és ezeket inkább adókedvezményekkel igyekezzék a kormány a nemzetgazdaság számára megmenteni, mintsem hogy a tulajdonosi válságos helyzet elé kerüljenek. Papaudoff elnök örömmel üdvözlö a javaslatot és kijelenti, hogy annak minden rendelkezésére álló eszközzel igyekezik a kormánytól érveket szerezni. Buzea főtitkár bejelentette ezután, hogy a behozatali kontingensek átvizsgálásánál a Kamara az igazságosság, méltányosság és gazdasági tényleges szükségesség elvéért fog az illetékes bizottságnál akcióba lépni. Az igazgatóválasztmány tagjai a főtitkárnak ezt a kijelentését nagy tetszéssel fogadták. Végül Pacala szenátor helyébe Popa Teodort választották meg az elnöki tanács tagjává.

A kiadéshivatal üzenetei

Zelenyák Béla, Bod. Kérésének a lehetőség szerint igyekezni fogunk eleget tenni. Bizonyos mértékben — hasonló irányban — már eligértünk, mely ígéretünknek eleget is akarunk tenni annál is inkább, mert az egy nemes célt szolgál.

Kisorsolták Odorheiu megyében az esküdteteket. Odorheiu. Saját tud. A megyei esküdtbírósnak február 15-től 25-ig tartó első ülészakára kisorsolták az esküdteteket. Az esküdtszék elnöke Manea Jacob tg.-muresi táblabíró lesz.

Eszperantó postabélyeg Braziliában. Rio de Janeiról jelentik, hogy a 9. Brazíliai Nemzeti Eszperantó-kongresszus alkalmából a brazíliai posta eszperantó nyelvű postabélyegeket adott ki. A kongresszust, melyet a külügyminiszterium dísztermében tartottak, Macedo Soares miniszter elnöke alatt, a legfelsőbb törvényhozás is üdvözölte. A külügyminiszterium Braziliáról eszperantó nyelvű lementetőkönyvet adott ki. Brazília — Magyarország és Ausztria mintájára — levelezőlapjai képszovegét eszperantóul is kinyomatja.

Árlejtés, Satu-Mare. Saját tud. A helyörség február 15-én árlejtést tart fűszerárújának a jövő évre való fedezése céljából.

A város 30 százalékkal mérsékelte az értékilletéket a vasuton érkező áru után. Satu-Mare. Saját tud. A satumarei kereskedők nagyrésze eddig illetékmentesen hozta át a városi sorompókon a beiföldről érkező áruját. Emiatt a várost súlyos károsodás érte, mert nem folyt be az előirányzott „taxa ad valorem”. Ennek ma már vége. A város átruházta a CFR-re, a vasuton érkező áru után az értékilleték behajtás jogát és ezért 12 százalékos jutalékot fizet a behajtott összeg után. De adott ezenkívül más előnyt is. A CFR-nek joga van az eddiginél 30 százalékkal olcsóbb értékta megállapításra, de ugyanakkor ezt a kedvezményt a város nem terjesztheti ki az autókön, ezekre érkező árukra is. Ami a gyakorlatban azt jelenti, hogy a vasuton érkező áru olcsóbb lesz, mintha tengelyen hozzák be a városba. A CFR ettől a megállapodástól teheráruforgalmának lényeges gyarapodását reméli. A megállapodás ideiglenes és egyelőre 3 hónapra érvényes.

*** Gyomor- és bélzavaroknál, hasüregbeli vérpangásnál, étvágytalanságnál, szorulásnál, felfúvódásnál, gyomorégésnél, felbőgésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél egy-két pohár természetes „Ferenc József” keserűvíz alaposan kitisztítja az emésztőutakat. Közközhízi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még hosszú idő óta fekvő betegek is nagyon szívesen isszák és általánosan dicsérik. Az orvosok ajánlják.**

Aradással fenyegetnek a folyók. Odorheiu. Saját tud. A kemény fagy után bekövetkezett hirtelen olvadás miatt felszakadtak a Tárna Mare hatalmas jégtáblái, eltorlaszolták a folyó medrét, úgyhogy a víz többhelyen kiöntött. A hatalmas erővel zajló jégtáblák súlyosan megromgálták a Szabó féle betongátat.

A zálogcédula legyőzte az esernyőt. Bécsből jelentik: Az esernyő elvesztette közmondásos első helyét az elhagyott tárgyak rangsorában. A bécsi rendőrség legújabb kimutatása szerint a zálogcédula került az élre. 221 olyan zálogcédulát őriznek az egyik rendőrhivatalban, amelyekért nem jelentkezett senki, ugyanakkor elveszett és nem keresett kutyák száma 166. Elvesztett pénzt 120 esetben nem kerestek a kárvallottak (az elvesztett pénztárcák száma jóval nagyobb, de tekintélyes részük üres). Az esernyő 86-os számmal szerepel a sorban, 61 a női kezításkák és 56 a szemüvegek száma, csiptetőket is beleszámítva; a férfiaktatáskák a sor végén jönnek 55-ös számmal. Az elvesztett ékszerek közül az aranygyűrűk száma 50, aranyóráké 38.

GYŐZÖTT AZ ORADEAI VÁLOGATOTT. Baselből jelentik: A CAO—Crisana vegyes csapat vasárnap a Nordstern ellen mérkőzött és 2:1 (2:1) arányban győzött. Az oradeaiak góljait Boksa és Spielmann lölték.

Divatposta

A tavaszi divat: jákedvű!

A téli divat komoly és drámai volt. Keturnuson járt, véres századokat idézett. Nem mintha a mi korunk nem volna az, de a tavaszi divat — amely pedig egészen mai akar lenni! — mégis vidám fintorral köszönt be. Azt mondja az új divat: „Elég volt a melodramából, én élni, nevetni akarok!” És ránevet a napsütésre, a zöld fára, a sárga homokra, a kék tengerre. Fénylő tavaszi nyári színeket dob a magasba! Sárgát: kankalintól banánon és mustáron át égettborostyánig. Pirosat: téglatól lángszínen át indián-vörösbarnáig. Zöldet (nagy kedvteléssel): tengerzöldkékestől olaszcipruszöldig. Lilát: a nyári mezei virágok minden árnyalatában. (Nappali szövetcabátára is, például kombinálva barna aljjal). Kéket: főként azt a világos tengerészkeket, amelyet „navyblue”-nak mondanak. (Ezt szívesen állítják össze sárgával. Például: kék ruha, sárga kabát, vagy fordítva). Olajbogyószínt. Fahéjszínt. Friss rózsaszínt: a rózsák min-

„Zipp zár” a kalpon,

ez most a legújabb divat, amelyet a budapesti kalaposok vezettek be

den változatában. De nem kell kifejelteni a bibort sem (kontraszt-dísznek is fontos) és estére hősín- és aranyzuhatagokat. A körvonal pedig természetessé lett. Párizsban így mondják: a sziluetett egyszerű lett, de a részlet gazdag.

Ami mifelénk azt jelenti, hogy a ruha követi a test idomait, tapadón mintázza az alakot, nincs többé kitömött váll, nincs harangalj, terpeszfodor, kilengő tunika. Semmi sem tűnik fel, hogy művonal volna, minden a helyén marad és (mivel a szabókész ügyes!) minden megörvendeztet. A vidámságot betetézik az új kalapok — és alahuzza, hogy sok lesz a csik (hosszant szalad), a nagy és apró kocka, a szabályos és szabálytalan petty, sok még az imprimé-minta is. Ezek között találunk keleti hatások, egymint indiai sálmintát, perzsa himzés-motívumokat. És ha már egzotikumnál tartunk: a télen látott boleróhoz ragaszkodik a tavasz is, sőt bővített kiadásban, mert nemcsak a spanyolhoz, de a zuáv és egyéb Levante-kabátsökevényhez is.

Keleti hatást egyébként más irányban is hoznak Párizsban. Például Alix rendületlenül drapíroz estére és nappalra jersey- és krepuhákat, hol görög-tanagra, hol indiai-perzsa módra (ilyen egy rézvörös délutáni selyemjersey- és egy cipruszöld, vékonygyapju-romain vacsorázóruha). Keleti hatás végül a sok díszítő himzés, úgy arany, mint színes, mindenféle motívummal; akad közöttük orosz, perzsa, bolgár — és nem utolsósorban magyar is. Hogy ne csak állítsunk, de tagadjunk s cfoljunk is: nem igaz, amit máris emlegetnek, hogy „nagyon” rövid lesz a nappali alj — mert csak jelző nélkül lesz rövid. Az sem áll, hogy uton-utófélen lesz plüssz. Hellyel-közzel jöhet, de nem lesz oszlopos alkatrésze a divatképnek. Végül: illatos üzenet a ruhák fővárosából. A divat szárnyára vett egy nem is egészen új parfümöt s megholondította vele Párizst. Neve „Fruit vert”... „Éretlen gyümölcs”... Kis üveg e percben potom négy száz frank. Hogy mit tud? Szemernyivel sem többet, mint a levitézlett divatparfümök. Mint, a maga idején, a „Habanita” vagy a „Chanel 5”. Csak éppen: idej téboly.

Dénes Zoltán

A nemzeti kérdés harca az ügyvédi kamarákban

Lemondott Oradeán az ügyvédi kamara dékánja és a vezetőség minden román tagja. — Saumaren és Ciuon a mérsékeltabb irányzat győzött

Sa-Mare. Saját tud. Az Ügyvéd Szövetség az egész ország területére rendkívüli közgyűlések tartását rendelte el. Az ügyvédszövetség három kérdést adott fel s a rendkívüli közgyűléseken erre a három kérdésre kell feleletet adni. A kérdések lényege a következők:

1. **Helyesli-e az Ügyvédi Kamara az ügyvédi nyelvvizsgák elrendelését, úgy visszamenőleg, mint a jövőben felvételre kerülő ügyvédekkel szemben?**

2. **Helyesli-e az ügyvédek tagrevízióját, illetve annak a kivizsgálását, hogy a kisebbségi ügyvédek mindegyikét milyen iratok alapján vették fel a Kamarába?**

3. **Hozzájárul-e ahhoz, hogy állapítsák**

Drámaian izgalmas közgyűlés az oradeai ügyvédi kamarában

Oradea. Saját tud. Amint az előrelátható volt, az Ügyvédi Kamara vasárnap délelőtti közgyűlése rendkívüli izgalmas légkörben zajlott le és bekövetkezett dr. Zigre Miklós dékán és a választmány román tagjainak lemondása.

Vasárnap délelőtti zsúfolásig megtelt az Ügyvédi Kamara díszterme és dr. Zigre Miklós dékán 11 óra tájban nyitotta meg a rendes évi közgyűlést. Mindenekelőtt elparentálta a spanyol polgárháborúban elesett Mota Jonel és Marin Vasile román ügyvédekét, majd sor került a napirenden levő jelentések felolvasására és körülbelül fél 12 óra van, amikor a napirendi kérdéseken túljutva, dr. Zigre Miklós dékán szólásra emelkedik.

Zigre dr. papírlapot tart a kezében és halk hangon jelenli be, hogy *miután az Ügyvédi Kamara román tagjai a választmány összetételében változást kívánnak adni, ő maga s a választmány összes román tagjai, valamint tiltkórai ezennel lemondanak.*

A dékán bejelentésére hatalmas zaj támad a teremben és izgatott kiáltások hangzanak:

— *Nem fogadjuk el! A helyükön kell maradjanak!*

— *Nagyon kérem a kartárs urakat — folytatja zavartalanul Zigre dr. — őrizzek meg higgadságukat és nyugalmukat. Ennél előbb lépésre szántam magamat, mindent megfontoltam és a lemondás visszavonásáról szó sem lehet. Hangsúlyozni kívánom, hogy köztem és a választmány kisebbségi tagjai között soha semmiféle ellentét, sem kar, sem nemzetiségi kérdésben nem merült fel, működésem alatt a legnagyobb összhang uralkodott és hangsúlyozottan köszönetet kell mondanom dr. Ney Pál prodékán urnak és a választmány többi kisebbségi tagjainak.*

Ney Pál dr. nevének említésekor a közgyűlés tapsolni kezd és hosszasan ünneplik a prodékánt.

Zigre dr. ezután ismételt hangszóval, hogy *a lemondás oka nem személyi ellentétekben keresendő, hanem az a román ügyvédek határozatának következménye és kéri a közgyűlést, hogy vegye tudomásul, mert a lemondás visszavonhatatlan.*

— *Meg fogjuk kísérteni —* fejezte be beszédét dr. Zigre Miklós. — *hogy a válság ne okozzon túl nagy megrázkódtatást és reméljük, hogy ez sikerülni fog. Még egyszer köszönetet mondok a választmány kisebbségi tagjainak s kérem a bejelentés tudomásul vételét.*

„**Nem vagyunk kétségbeesve...**”

Zigre dr. után dr. Czegléd Miklós emelkedik szólásra és nagy csendben kezdi meg beszédét.

— *A Kamara történetében ma tették meg azt az első lépést, melynek az lesz a sajnálatos következménye, hogy az ügyvédséget két táborra osztja. Ami történt, azt nagyon sajnáljuk, de nem vagyunk kétségbeesve s leszögezzük, hogy az események nem a mi hibánkból következtek be.*

Ezután Czegléd dr. — mint mondja — enyhíteni kíván a helyzetet s miután a lemondás ténye nem szerepel a napirenden, a tör-

meg az egyes ügyvédi kamarák maximális taglétszámát, amely azután nem emelhető. Ebben az esetben új ügyvéd csak üresedés esetén vehető fel.

Satu-Maren vasárnap délelőtti folyt le az Ügyvédi Kamara rendkívüli közgyűlése. Rendkívül szenvedélyes vita után dr. Demian Tibor dékán szavazás alá bocsátotta a kisebbségi ügyvédek jövőjére annyira fontos kérdéseket. Százegy ügyvéd közül 73 elvetette a javaslatot 28 mellett szavazott. A satumarei Ügyvédi Kamara tehát nem helyesli a kisebbségi ügyvédek gyakorlatát megszorító intézkedések életbeléptetését. Érdekes feljegyezni, hogy a 28 szavazó között jelentékeny számú nemzeti parasztpárti ügyvéd is volt.

vény rendelkezéseire való hivatkozással kéri, hogy *tűzzenek ki új közgyűlést és azon döntsenek, vajon elfogadják-e vagy sem a lemondásokat.*

Sängeorgeanu Sofronie dr. válaszol Czeglédy szavaira, majd Feld Albert dr. szólal fel:

— *Nekünk nincs és nem is lehet kifogásunk román kartársaink szándékai ellen, de itt most a törvényesség kérdéséről van szó. Ez a lemondás, amely úgy csapott le, mint egy bomba s a kérdést felett nem lehet most dönteni. Javasolom, hogy halasszuk az egész problémát egy új közgyűlésig s akkor döntsünk.*

Kétszázötven jogász izgatott vitatkozása

Grünstein Bernát szólal fel ezután s felszólalásával a kisebbségi ügyvédek két táborra szakítja. A kisebbségi ügyvédek már előzetesen úgy döntöttek, hogy nevükben Czeglédy dr. szólal fel s így Grünstein Bernát felszólalása némi zavart támasztott soraikban:

— *Ha valaki lemond s azt a közgyűlés nem fogadja el, az ex-lex —* kezdi Grünstein dr. — *Szerintem nincs más megoldás, mint hogy a dékán ur és a román választmányi tagok lemondását vegyük tudomásul, hiszük meg a választmányt az ügyek tovább vitelével és új közgyűlésen ejtsük meg a választásokat.*

— *Nem, nem vesszük tudomásul a lemondást, —* hangzik itt is ott is a felkiáltás s az izgalom ismét a tetőfokra hág.

— *Tűzzenek ki egy rendkívüli közgyűlést s azon döntsenek a lemondás elfogadása, vagy el nem fogadása fölött.*

— *Akár elfogadják a lemondást, akár nem, a helyzet ugyanaz marad, —* ismétli Zigre dr.

Bleda László polgármester kér szót:

— *Csak jogi szempontok lehetnek itt irányadók, —* mondja — *Czeglédy dr. javaslatát jogi szempontból elfogadhatatlan s ha azt elfogadják, ex-lex állapota következik. Mi lemondunk, ha önök nem fogadják el a lemondást, ki vezető a Kamarát?*

— *A jelenlegi vezetőség, —* hangzik a felkiáltás.

— *Az egyetlen megoldás, ha önök Grünstein dr. javaslatát fogadják el s a választmányt bízzák meg az ügyek vezetésével, —* fejezi be Bleda dr.

A zaj olyan nagy, hogy percekig semmit sem lehet hallani, majd Zigre dr. szólal fel ismét:

— *Uraim, én nem kényszeríthetem a választmány tagjait lemondásra. Mi hűten lemondunk, akár tudomásul veszik, akár nem. Ha önök nem fogadják el, úgy a mai naptól beáll az ex-lex.*

— *Nincs különbség a Czeglédy és az én javaslatom között, —* mondja most Grünstein Bernát.

A mérsékeltabb irányú javaslatot fogadták el Ciuon

Ciu. Saját tud. Az itteni ügyvédi kamara vasárnap tartott ülésén 261 szavazattal 9 szavazat ellenében a mérsékelt irányú javaslatot fogadták el. Az ülésen dr. Barta Ignác szólalt fel a kisebbségi ügyvédek nevében és felszólalása során kifejtette, hogy az ügyvédi kamarák ro-

— *De igen, van, mert csak a Czeglédy-féle javaslat alapszik törvényességen.*

A teremben összegyűlt közel 250 ügyvéd hangzavarba fullad a vita s Zigre Miklós dr. hiába csempel.

A dékán megnyitja a rendkívüli közgyűlést.

Miután a lemondás teremtette helyzet teljesen zavaros, Zigre dékán felteszi a kérdést:

— *Elfogadják-e a Grünstein-féle javaslatot, vagy sem?*

— *Igen! —* kiáltja a terem egyrésze. — *Nem! —* kiáltozik a másik. — *Névszerinti szavazást.*

Fülsiketítő zaj van, senkit sem lehet érteni s ekkor a dékán kiadja az utasítást, hogy a javaslat helyeslői emeljék fel a kezüket. *A terem bal sarkában összegyűlt román ügyvédek mind felemelik a kezüket, míg a kisebbségi ügyvédek két táborra oszlanak. Megcsinálják az ellenpróbát.*

A hangulat a véletekig feszült, mindenki össze-vissza kiáltozik s csak Zigre dr. szavait lehet érteni.

— *Ha bárki kéri is, én elrendelem a névszerinti szavazást, mert biztosan tudom, hogy a többség a javaslat mellett van.*

Ismét zúg a terem s ebben a kiabálásban áll fel Jancu Cornel, aki, mint mondja, enyhíteni akarja az atmoszférát. Jancu Cornel mindenekelőtt hangoztatja, hogy ő sohasem volt szélsőséges, vagy elfogult. Ezután utal arra, hogy az államalkotó többség prioritására törekvő mozgalom nem Oradeáról származik, hanem ez a mai idők szelleme. Hiába próbálnak ellenállani, hiába szavazzák le a javaslatot, az idő ezt ugyanis megérleli.

— *Önöknek lesz jobb, ha belemennek abba, hogy 9 román és 3 kisebbségi legyen a választmányban, mert eljön az idő, esetleg már egy fél év múlva, amikor sokkal erőteljesebben viszik keresztül a románizálást. Ismétlem, ez a mai idők szelleme, feltartóztatni nem lehet s kérem kisebbségi kartársaimat, jól gondolják meg, mit tesznek.*

Jancu Cornel beszéde mély hatást gyakorol s miután Zigre dr. mond néhány szót, a közgyűlés közfelkiáltással, de nem egyhanguan elfogadja Grünstein dr. javaslatát. Zigre dr. megbizta a jegyzőkönyv elenőrzésével Popa Tódort, Bleda Lászlót, Soós Istvánt és Grünstein Bernátot, majd a rendes közgyűlést berekeszti és azonnal megnyitja a rendkívüli közgyűlést.

Megalakul a nacionalizálás kérdését tárgyaló bizottság.

Elsőnek felolvassa a dékán az Ügyvéd Szövetségnek a román etnikai elem megsegítését célzó leiratát és közli, hogy a Szövetségnek február 22-ig választást kell adni.

Zigre Miklós után feláll Popa Tódor s miután a hét román választmányi tag lemondását tréfásan kormányválságnak aposztrofálja, javasolja, hogy a nacionalizálás kérdését egyelőre ne tárgyalják, mert a lemondás következtében előállott helyzet ezt lehetetlenné teszi. A nacionalizálás sokkal súlyosabb horderejű probléma, semhogy a választmány mostani helyzetében foglalkozhatna vele.

Bleda László dr. áll fel és javasolja, hogy delegáljanak egy 10 tagú bizottságot a kérdés lebonyolítására.

Soós István dr. Tessék kijelölni, hogy ki legyen a bizottságban.

Zigre dr. két percre felfüggeszti az ülést, majd pedig felolvassa a nacionalizálás kérdését tárgyaló bizottsági tagok névsorát. Eszerint dr. Roxin Teodor, dr. Bleda László, dr. Popovici Péter, dr. Mocan Miklós, dr. Mangra Demeter, dr. Jancu Cornel, dr. Soós István, dr. Czeglédy Miklós, dr. Grünstein Bernát és dr. Sebestyén Sándor szerepelnek a bizottságban.

Miután ezt a névsort a rendkívüli közgyűlés elfogadja, Zigre Miklós dr. negyed kettőkor berekeszti az ülést. Az ülésről távozó kisebbségi ügyvédek élesen bírálták Grünstein Bernát magatartását és hangoztatták, hogy állásfoglalásával önkéntelenül is megbontotta a kisebbségek egységét.

mánosítása lehetetlen, mert az ügyvédi kamarákban kezdettől fogva a román szellem érvényesült. Dr. Fischer Tivadár a zsidó ügyvédek nevében szólal fel s magáévá tette dr. Barta Ignác fejtegetését.

SPORT

Világrekordeső Davosban

Staksrud nyerte a férfi Európa-bajnokságot, Schou Nielsen a női világbajnokságot

Davosból jelentik: Szombaton és vasárnap bonyolították le az európaibajnoki, illetve női világbajnoki gyorskorcsolyázó versenyeket, amelyeken öt új világrekord született. Az új világrekordok közül a legnagyobb jelentőségű a norvég Staksrud 2:14.9 mp.-es 1500 méteres eredménye, amellyel O. Mathisen 1914 január 18-án, szintén Davosban felállított világrekordját 2.5 mp.-cel javította meg. Ez a világrekord volt a gyors-világrekordok között a legrégebbi: 23 éves.

Részletes eredmények a következők:

Európa-bajnokság:

500 m.: 1. Engnestangen, norvég 42.3 mp. Világrekord! 2. Staksrud, norvég 42.8 mp. 3. Haraldsen, norvég 43 mp. 4. Krogh, norvég. 5. Vasenius, finn. 6. Leban, osztrák. 21 versenyző.

3000 m.: 1. Staksrud, norvég 4 p. 55.2. 2. Vasenius, finn 4 p. 55.7 mp. 3. Engnestangen, norvég 4 p. 57.9 mp. 4. Watzulek, osztrák. 5. Stiepl, osztrák. 6. Matthisen, norvég. A magyar Hidvéghy 10-ik lett 5 p. 04.1 mp.-es idővel.

1500 m.: 1. Staksrud, norvég 2:14.9, világrekord! 2. Engnestangen, norvég 2:15.0. 3. Krogh, norvég 2:17.3 (még ez is a régi világrekordon belül!). 4. Vasenius, finn 2:18.2. 5.

Ch. Mathisen, norvég 2:18.4. 6. Stiepl, osztrák 2:20.3. 7. Watzulek, osztrák 2:20.4.

5000 méter: 1. Staksrud, norvég 8:20.7 mp. 2. Vasenius, finn 8:21.3 mp. 3. Stiepl, osztrák 8:23.7 mp. 4. Watzulek, osztrák 8:23.8. 5. Longedijk, holland 8:30.2 mp. 6. Mathisen, norvég 8:31.2 mp. 7. Engnestangen, norvég 8:31.8 mp.

Európa-bajnok: Staksrud 187.037 pont. 2. Engnestangen 188.130. 3. Vasenius 189.080. 4. Mathisen 192.220. 5. Watzulek 192.397.

Női világbajnokság:

500 m.: 1. Leila Schou Nielsen, norvég 46.4 mp. Világrekord! Nilsen egy héttel ez előtt futott 47.9 mp.-es saját világrekordját javította meg.

1000 m.: 1. Leila Schou Nielsen, norvég 1:38.8. Világrekord! (Régi 1:42.3. Kit Klein, USA). 2. Synnöve Lie, norvég 1:42.2. 3. Verne Lesche, finn 1:44.9. 4. Loncker, holland 1:48.3.

5000 m.: 1. Schou Nielsen 9:28.3. Világrekord! (Régi 9:58 Lie, norvég). 2. Lie, norvég 9:29.6. 3. Lesche, finn 9:37.8. Finn rek. 4. Rogger, svájci 9:51.5. Svájci rekord. 5. Loncker, holland 10:38.8.

Világbajnoknő: Schou Nielsen 207.573 p. 2. Lie 213.260.

Németország—Hollandia 2:2 (1:1)

Csődöt mondott az új összeállítású német csatársor. — A holland fedezetsor volt a mezőny legjobb csapatrésze

Düsseldorfból jelentik: 62.000 nézővel zeufalásig megtelt Stadionban játszották le a XV. német-holland válogatott mérkőzést, mely váratlanul döntetlenül végződött.

A német csapat játéka csalódást keltett, különösen a támadásról várt sokkal többet a német közönség.

A két csapat felállása a következő:

Németország: Jakob — Janes, Münzreg — Gellesch, Goldbrunner, Kitzinger — Lehner, Hohmann, Friedel, Szepan, Günther.

Hollandia: Halle — Weber, Caldenhoven — Paauwe, Anderiessen, van Heel — Wels, van Spaendonks, Bakhuys, Heetjans, van Nellen.

A hollandok Smit helyett tartalékot voltak kénytelenek szerepeltetni a balcsékekötőben, mert Smit megsérült hétközben.

A német csapat főként a szárnyakon előre-

vitt támadásokkal operált, a szélsők azonban elég gyengének bizonyultak. Csak Lehner akcióiban volt időnként erő. Ő volt az, aki a 26. percben vezetéshez juttatta a német csapatot. Közben Goldbrunner megsérült, egy időre kiállt. A 40. percben jó kombináció után van Spaendonks egyenlített 1:1.

Szünet után Goldbrunner újra beállt és a német csatársor is megemberelte magát. A jobb játék eredménye Lehner újabb gólja. A 30. percben azonban Goldbrunner már nem bírja sérült lábával a játékot. Kimegy és a német csapat tiz emberrel küzd tovább. A 45. percben van Heel beadásából van Spaendonks lövi a hollandok egyenlítő gólját.

A holland fedezetsor volt a mezőny legjobb csapatrésze. A német csapatban Jakob bizonytalanul védett.

Hülföldi sporteredmények

Magyarország. Egy hét múlva indul a bajnokság, a csapatok edzőmérkőzéseket játszottak. Eredmények: Ferencváros—Váci SE 14:0 (7:0), Újpest—III. ker. FC 9:0 (4:0), Szeged FC—Szegedi Postás 7:0 (5:0), Budafok—Loden 6:2, Elektromos Postás 5:0 (2:0).

Olaszország. A XVIII. bajnoki forduló eredményei: Juventus—Napoli 2:0, Triestina—Lazio 1:0, Novara—Alessandria 3:4, Milan—Lucchese 3:0, Bologna—Ambrosiana 1:0, Genova—Bari 3:1, Roma—Torino 1:1, Fiorentina—Sampierdarena 2:1. A Bologna kétpontos előnyre tett szert az élen, miután ő győzött, a Lazio pedig Triestben kikapott. Az élen most ötös csoport áll, amely egészen különvált a mezőnytől. A sorrend ebben a következő: Bologna 27 pont, Lazio 25, Torino 24, Milan 24, Juventus 23.

Ausztria. Barátságos mérkőzések: Libertas—Vienna 2:1, Rapid—Merkur 7:0, Fav. AC—Vacum 3:1.

Görögország is részt vesz a labdarúgó világbajnokságon. Athénből jelentik: A görög labdarúgószövetség elhatározta, hogy a jövő évi párizsi labdarúgó világbajnokságra ő is elküldi válogatott csapatát. Ez az első eset, hogy Görögország világbajnoki tornán vesz részt és a szövetség vezetői bíznak abban, hogy a csapat meg tudja állani majd a helyét. A görög szövetség már el is küldte nevezését a rendezőséghez. A válogatott ebben az esztendőben szorgalmasan készülődik a bajnokságra és ezzel lehet magyarázni azt, hogy a szövetség hatalmas áldozatok árán lekötötte a csehszlovák és olasz válogatottat hűsvétra, illetve májusra.

MEGKEZDÖDTEK AZ ASZTALI-TENNISZ VILÁGBAJNOKSÁGOK. Badenből jelentik: Hétfőn délelőtt startolt a ping-pong világbajnokság a következő mezőnnyel: férfi csapat: 13 nemzet, női csapat versenye: 10 nemzet, férfi egyes: 98 versenyző, női egyes: 50 versenyző, férfi páros: 47 pár, vegyes páros: 46 pár, női páros: 23 pár. A játékidő a következő: délelőtt fél 9-től déli 1-ig, délután 2-től fél 7-ig, este fél 8-tól éjjeli 12 óráig. A versenyzők tehát alaposan igénybe vannak véve!

Készült a Szent László-nyomda Rt. körtorgógépén, Oradea, Strada Regale Carol II. No. 5.

Apróhirdetések

Apróhirdetések díja szavankint 3 lea, vastagabb betűvel 4 lea. Legkisebb apróhirdetés ára 30 lea. (Az állástkeresőknek 33 százalék kedvezmény). Cím a kiadóban 10 lea.

Hülönfélé

Ha elegáns, tartós és szép cipőt akar venni, úgy keresse fel az „Apolló” cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferd. 12. Apolló-palota.

Adás-vétel

Eladó egy ebédlő asztal négy székekkel. Cím: Oradea, Str. Academiei No. 8., udvaron jobbra II-ik ajtó.

Veszek

jó karban levő gumtkerekű kétlovas hintót. Cím: Căpitan Dănelă Oradea, Divizia 17.

1 lovas szán

uj melegágyi ablakok, vegyes gyümölcsfák és vadoncok, jutányos áron eladók. Oradea, Str. Leagănului 12. sz.

Egy jókarban

levő íróasztal, egy nagy kétajtós, fiókos szekrény eladó. Oradea, Str. Alexandri 51, jobbra az első ajtó.

Eladó

cca egy és félholdas prima gyümölcsös és kertészet, kitűnő karban, kétszobás, fürdőszobás, parkettás urilakással, villamos megállótól 10 perenyire, vasútállomáshoz két percre. Átadható azonnal. Cím a kiadóban.

Eladó

magánházak, bérházak, 32, 40, 110 holdas birtokok. Popovics iroda, Oradea, Vlahuta 6.

PUHA ÓLMOT állandóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regale Carol No. 5.

Lakás

Kiadók központban egy, kettő és háromszobás lakások. Dr. Bozsodi, Oradea, Str. Pavel.

Kétszobás

udvari lakás mellék-helyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Oktatás

Német- és francia nyelvtanítás valamint magyar- és német gyorsírás. Megfelelő számú jelentkező esetén külön kereskedelmi szaktanfolyam, könyvvitel, levelezés, gépirás, stb. felőletésével Stepunek tanárnál Oradea, Str. Andrei Muresan 10. sz.

Házasság

50 év körüli férfi önálló kereskedéssel bíró, házasság céljából megismerkedne egy fl-nomlelkületű, hozzáillő vallásos nővel, özvegyasszony is lehet, akinek némi vagyona van s a kereskedésben is segítené férjének. — Fényképes leveleket a kiadóhivatal továbbítja „Szerény igényű” jelleg alatt.

Gázmaszkos — pólyásbaba.

Angliában gőzerővel készítik a gázmaszkokat. Képünk a gázmaszkos pólyásbabáról és édesanyjáról készült. Szomorú kép — a jövőről...